НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Фінансово-економічний факультет

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему

«Інвестиційна діяльність страхової компанії»

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Студент IV курсу групи Ф-19.04 _____ Гук Дмитро Анатолійович

Науковий керівник _____ д.е.н., професор Момотюк Л.Є.

Робота допущена до захисту _____ д.е.н., професор Бондарук Т.Г.

Київ 2023

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

Освітній ступінь – ***бакалавр***
Галузь знань - ***07 «Управління і адміністрування»***
Спеціальність – ***072 «Фінанси, банківська справа та страхування»***
Освітньо-професійна програма – ***«Фінанси, банківська справа та страхування»***

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
д.е.н., проф. Т.Г. Бондарук
_____
«10» листопада 2022 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

Гука Дмитра Анатолійовича

1. Тема роботи: «ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ» керівник роботи д.е.н., ппофесор Момотюк Л.Є.
затверджена наказом по Академії від «10» листопада 2022 р. № 336/1
2. Термін здачі студентом закінченої роботи: 22 травня 2023 року
3. Вихідні дані роботи: наукові публікації з проблематики дослідження інвестиційної діяльності страхових компаній, нормативні та законодавчі акти, офіційна інформація НБУ, матеріали фінансової звітності та офіційного сайту досліджуваної страхової компанії.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які належить зробити): дослідити сутність інвестиційної діяльності страхової компанії, її завдання та значення; охарактеризувати інвестиційний потенціал страхової компанії; здійснити аналіз чинників, що стримують розвиток інвестиційної діяльності українських страхових компаній; надати загальну характеристику діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»; провести аналіз фінансового стану страхової компанії; здійснити оцінку інвестиційної діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»; дослідити зарубіжний досвід організації інвестиційної діяльності страхових компаній; окреслити напрями удосконалення інвестиційної діяльності українських страхових компаній.
5. Перелік графічного матеріалу: схеми, діаграми, таблиці
6. Дата видачі завдання 10 листопада 2022 р.

Керівник _____
(підпис)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Відмітка про виконання
1.	Затвердження теми і наукового керівника кваліфікаційної роботи бакалавра на засіданні кафедри	10.11.2022	Виконано
2.	Опрацювання першоджерел по темі роботи	21.11.2022	Виконано
3.	Розробка плану роботи, методики та інструментарію досліджень	27.11.2022	Виконано
4.	Проведення економічних досліджень та їх аналіз	10.12.2022	Виконано
5.	Написання вступу до роботи	26.12.2022	Виконано
6.	Написання першого розділу роботи	30.01.2023	Виконано
7.	Написання другого розділу роботи	27.02.2023	Виконано
8.	Написання третього розділу роботи	27.03.2023	Виконано
9.	Написання висновків та пропозицій, оформлення роботи	10.04.2023	Виконано
10.	Подача першого варіанту роботи на кафедру	17.04.2023	Виконано
11.	Доопрацювання роботи згідно із зауваженнями керівника	10.05.2023	Виконано
12.	Попередній захист роботи	22.05.2023	Виконано

Студент _____ Гук Д.А.
(підпис)

Керівник роботи _____ д.е.н., професор Момотюк Л.Є.
(підпис)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра

студента Національної академії статистики, обліку та аудиту

Гука Дмитра Анатолійовича

Тема: **«Інвестиційна діяльність страхової компанії»**

Загальний обсяг роботи складає 55 сторінок

Містить 9 таблиць, 23 рисунки, 51 літературне джерело, 2 додатки

Актуальність теми. Діяльність страхових компаній полягає у здійсненні різних видів страхування та розміщенні страхових резервів у вигляді інвестицій в економіку країни. Акумулюючи грошові внески страхувальників, страховики певний час (до виплати страхових сум) мають у своєму розпорядженні тимчасово вільний капітал, який можна інвестувати у різні фінансові інструменти.

Інвестиційна діяльність страхових компаній є потужним інвестиційним ресурсом для розвитку національної економіки, з її допомогою відбувається збалансування попиту та пропозиції на ринку капіталів. Значення інвестиційної діяльності для страхової компанії полягає у забезпеченні її економічної безпеки шляхом запобігання втрати вартості накопичених коштів, а також у можливості отримувати інвестиційний дохід та здійснювати виплати за страховими випадками.

Водночас, розвиток інвестиційної діяльності українських страховиків стримується низкою чинників, серед яких політична та економічна нестабільність у країні, надмірна зарегульованість ринку, висока ризикованість вкладень та їх низька дохідність, відсутність ефективного податкового законодавства, здатного стимулювати інвестиційну діяльність, недостатній рівень розвитку фондового ринку.

Питанням розвитку інвестиційної діяльності у страхових компаніях присвячені наукові публікації багатьох українських дослідників, якими трактується сутність інвестиційної діяльності, розглядаються принципи її

здійснення, характеризуються основні аспекти її державного регулювання. Водночас наявність низки проблем у цій сфері обумовлює необхідність проведення подальших досліджень.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є поглиблення теоретичних засад інвестиційної діяльності страхової компанії та розроблення практичних рекомендацій щодо її удосконалення.

Об'єкт кваліфікаційної роботи бакалавра – процеси функціонування та розвитку інвестиційної діяльності у ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп».

Предмет кваліфікаційної роботи бакалавра – теоретико-методичні засади інвестиційної діяльності страхової компанії та науково-практичні рекомендації щодо її удосконалення.

Використані методи наукового дослідження. Для вирішення поставлених завдань у кваліфікаційній роботі бакалавра використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів наукового дослідження, а саме: методи наукової абстракції, системний і структурний – для обґрунтування та розвитку понятійного апарату; статистичний аналіз – для аналізу динаміки та структури інвестицій ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»; логічний – при розробці рекомендацій щодо активізації інвестиційної діяльності у страховій компанії; графічний – для візуалізації результатів дослідження.

У першому розділі досліджено сутність інвестиційної діяльності страхової компанії, її завдання та значення; охарактеризовано інвестиційний потенціал страхової компанії; здійснено аналіз чинників, що стримують розвиток інвестиційної діяльності українських страхових компаній.

У другому розділі надано загальну характеристику діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»; проведено аналіз фінансового стану страхової компанії та здійснено оцінку її інвестиційної діяльності.

У третьому розділі досліджено зарубіжний досвід організації

інвестиційної діяльності страхових компаній та окреслено напрями удосконалення інвестиційної діяльності українських страхових компаній.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що окремі підходи щодо впровадження нових форм інвестиційної діяльності страхової компанії можуть бути успішно використані ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп», а також іншими страховими компаніями.

Ключові слова: страхування, чисті страхові премії, інвестиції, інвестиційна діяльність, нормативи ризиковості операцій, інвестиційний дохід, фондовий ринок.

Студент _____ Д.А. Гук

ЗМІСТ

ВСТУП 3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ 6
1.1. Сутність інвестиційної діяльності страхової компанії, її завдання та значення 6
1.2. Характеристика інвестиційного потенціалу страхової компанії 11
1.3. Аналіз чинників, що стримують розвиток інвестиційної діяльності українських страхових компаній 16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «КНЯЖА ЛАЙФ ВІЄННА ІНШУРАНС ГРУП» 21
2.1. Загальна характеристика діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» 21
2.2. Аналіз фінансового стану страхової компанії 28
2.3. Оцінка інвестиційної діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» 34
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ 40
3.1. Зарубіжний досвід організації інвестиційної діяльності страхових компаній 40
3.2. Напрями удосконалення інвестиційної діяльності українських страхових компаній 44
ВИСНОВКИ 53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 56
ДОДАТКИ 61

ВСТУП

Актуальність теми. Діяльність страхових компаній полягає у здійсненні різних видів страхування та розміщенні страхових резервів у вигляді інвестицій в економіку країни. Акумулюючи грошові внески страхувальників, страховики певний час (до виплати страхових сум) мають у своєму розпорядженні тимчасово вільний капітал, який можна інвестувати у різні фінансові інструменти.

Інвестиційна діяльність страхових компаній є потужним інвестиційним ресурсом для розвитку національної економіки, з її допомогою відбувається збалансування попиту та пропозиції на ринку капіталів. Значення інвестиційної діяльності для страхової компанії полягає у забезпеченні її економічної безпеки шляхом запобігання втрати вартості накопичених коштів, а також у можливості отримувати інвестиційний дохід та здійснювати виплати за страховими випадками.

Водночас, розвиток інвестиційної діяльності українських страховиків стримується низкою чинників, серед яких політична та економічна нестабільність у країні, надмірна зарегульованість ринку, висока ризикованість вкладень та їх низька дохідність, відсутність ефективного податкового законодавства, здатного стимулювати інвестиційну діяльність, недостатній рівень розвитку фондового ринку.

Питанням розвитку інвестиційної діяльності у страхових компаніях присвячені наукові публікації таких дослідників, як В. Братюк, А. Василенко, П. Віблий, Л. Войтович, Т. Гавриляк, М. Денисенко, В. Дума, Н. Мілошевич, Л. Морозова, Я. Парфьонов, Р. Пікус, К. Побоча, О. Прокопчук, І. Рекуненко, О. Сосновська, А. Ткаченко, С. Юдіна, Т. Яворська. Зазначеними авторами трактується сутність інвестиційної діяльності, розглядаються принципи її здійснення, характеризуються основні аспекти її державного регулювання.

Водночас наявність низки проблем у цій сфері обумовлює необхідність проведення подальших досліджень.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є поглиблення теоретичних засад інвестиційної діяльності страхової компанії та розроблення практичних рекомендацій щодо її удосконалення.

Завдання кваліфікаційної роботи бакалавра полягають у наступному:

- дослідити сутність інвестиційної діяльності страхової компанії, її завдання та значення;

- охарактеризувати інвестиційний потенціал страхової компанії;

- здійснити аналіз чинників, що стримують розвиток інвестиційної діяльності українських страхових компаній;

- надати загальну характеристику діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»;

- провести аналіз фінансового стану страхової компанії;

- здійснити оцінку інвестиційної діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»;

- дослідити зарубіжний досвід організації інвестиційної діяльності страхових компаній;

- окреслити напрями удосконалення інвестиційної діяльності українських страхових компаній.

Об'єкт дослідження - процеси функціонування та розвитку інвестиційної діяльності у ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп».

Предмет дослідження - теоретико-методичні засади інвестиційної діяльності страхової компанії та науково-практичні рекомендації щодо її удосконалення.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у кваліфікаційній роботі бакалавра використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів наукового дослідження, а саме: методи наукової абстракції, системний і структурний – для обґрунтування та розвитку понятійного апарату; статистичний аналіз – для аналізу динаміки та структури

інвестицій ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»; логічний – при розробці рекомендацій щодо активізації інвестиційної діяльності у страховій компанії; графічний – для візуалізації результатів дослідження.

Практичне значення кваліфікаційної роботи бакалавра полягає в тому, що окремі підходи щодо впровадження нових форм інвестиційної діяльності страхової компанії можуть бути успішно використані ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп», а також іншими страховими компаніями.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (51), додатків. Сутність роботи висвітлено на 55 сторінках основного тексту, який містить 9 таблиць і 23 рисунки.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1. Сутність інвестиційної діяльності страхової компанії, її завдання та значення

Розглядаючи сутність інвестиційної діяльності страхової компанії, потрібно, перш за все, зазначити, що в Законі України «Про інвестиційну діяльність» визначено, що «недержавні пенсійні фонди, інститути спільного інвестування, страховики та фінансові установи - юридичні особи публічного права здійснюють інвестиційну діяльність відповідно до законодавства, що визначає особливості їх діяльності» [1].

Отже, звернемось до Закону України «Про страхування», який «регулює відносини у сфері страхування і спрямований на створення ринку страхових послуг» [2]. У цьому Законі відсутнє визначення терміну «інвестиційна діяльність страховика (страхової компанії)». Тому розглянемо трактування цієї категорії українськими дослідниками (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Визначення сутності категорії «інвестиційна діяльність страхової компанії» в сучасній науці

Автор	Визначення сутності категорії «інвестиційна діяльність страхової компанії»
1	2
Братюк В. П., Бошинда І. М.	«діяльність страхових компаній щодо вкладення їх власних і залучених ресурсів на даний час і отримання доходу в майбутньому» [7, с. 71];
Василенко А. В.	«засіб капіталізації ресурсів страхових компаній, що спрямовуються на розвиток бізнесу» [9];
Гавриляк Т. С.	«діяльність страхових компаній щодо вкладення їх власних і залучених коштів у прибуткові інвестиційні інструменти та отримання визначеного доходу» [11, с. 31];

Продовження табл. 1.1

1	2
Денисенко М. П., Токачева А. В.	«діяльність страхових компаній, яка передбачає вкладення їх власних і залучених коштів зараз і отримання доходу в майбутньому» [16];
Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М.	«діяльність страхових організацій, що передбачає одночасне вкладення як власних, так і залучених коштів з можливістю отримання доходу в майбутньому» [37, с. 7];
Сосновська О. О., Горач І. В.	«вкладення власних та залучених ресурсів на теперішній час з метою отримання прибутку в майбутньому, засноване на механізмі розміщення страхових резервів» [44, с. 104];

Аналіз визначень, наведених у таблиці, дозволяє зробити такі висновки. У загальному, під поняттям «інвестиційна діяльність страхової компанії» автори розуміють діяльність, пов’язану з розміщенням страхових резервів, а також власних коштів з метою отримання в майбутньому доходу.

А. В. Василенко деталізує таке визначення, зазначаючи, що це – «засіб капіталізації ресурсів страхових компаній» [9].

Перевагою трактування поняття «інвестиційна діяльність страхової компанії», зробленого Т. С. Гавриляк, є те, що автор зазначає напрям вкладення ресурсів – «у прибуткові інвестиційні інструменти» та мету інвестування – «отримання визначеного доходу» [11, с. 31].

Найбільш розлогим, на нашу думку, слід вважати визначення О. О. Сосновської та І. В. Горач, які розуміють інвестиційну діяльність страховика як «вкладення власних та залучених ресурсів на теперішній час з метою отримання прибутку в майбутньому, засноване на механізмі розміщення страхових резервів» [44, с. 104].

Отже, проаналізувавши визначення сутності інвестиційної діяльності страховика українськими дослідниками, можна зробити висновок, що інвестиційна діяльність страхової компанії – це комплекс заходів і дій фінансового менеджменту компанії по розміщенню страхових резервів та власних ресурсів з метою отримання інвестиційного доходу та виконання соціальної функції – збереження індивідуальних коштів страхувальників та надання їм належного страхового захисту.

Інвестиційна діяльність страхових компаній має велике значення, як для національної економіки, так і для самих страховиків, а також для страхувальників (рис. 1.1).

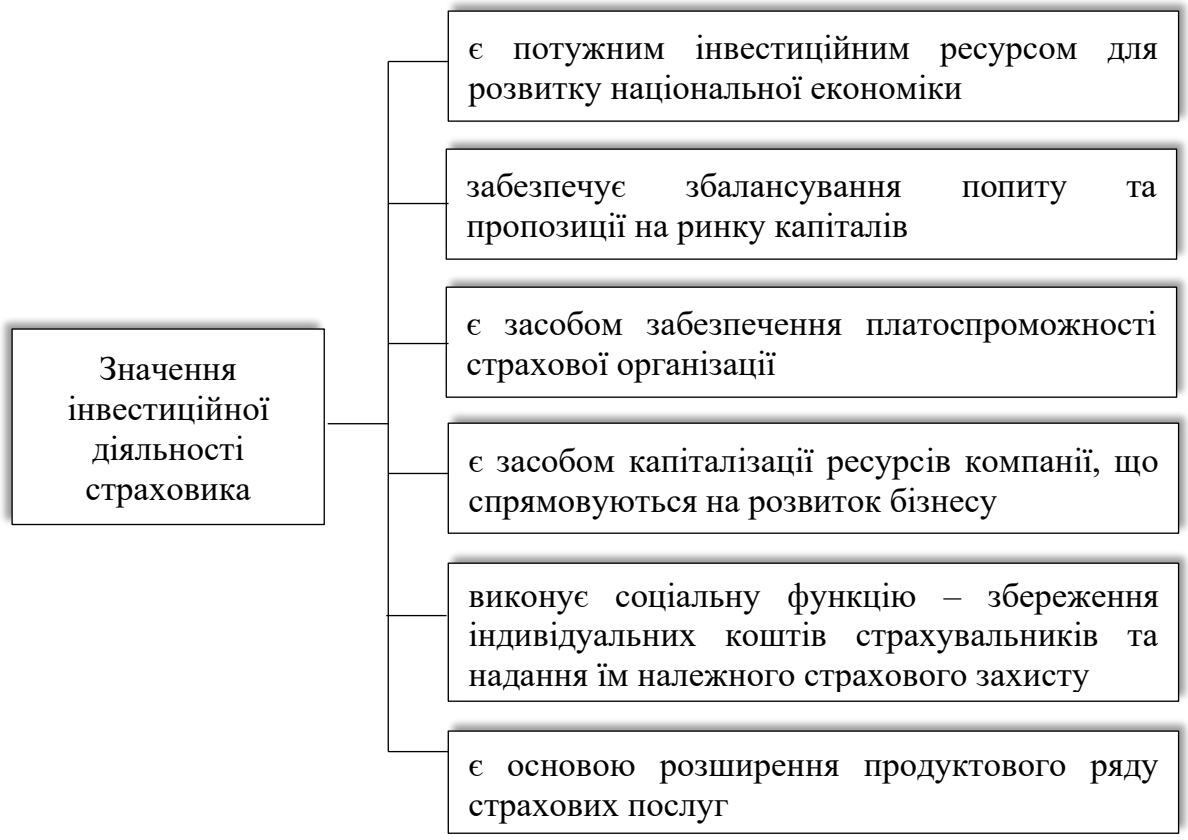

Рис. 1.1. Значення інвестиційної діяльності страхової компанії

Джерело: узагальнено на основі [11; 16]

Отже, здійснення інвестиційної діяльності страховою компанією дозволяє їй збільшити власні фінансові ресурси шляхом отримання інвестиційного доходу, забезпечити свою платоспроможність та виконати соціальну функцію, яка полягає у збереженні індивідуальних коштів страхувальників та поверненні їм капіталізованих ресурсів. В кінцевому підсумку, інвестиції, здійснені страховою компанією, стають вагомим джерелом ресурсів для розвитку національної економіки.

У науковій літературі зазначається, що інвестиційна діяльність саме страхових компаній суттєво відрізняється від інвестиційної діяльності інших

суб'єктів фінансового ринку. Її особливості наведені на рис. 1.2.

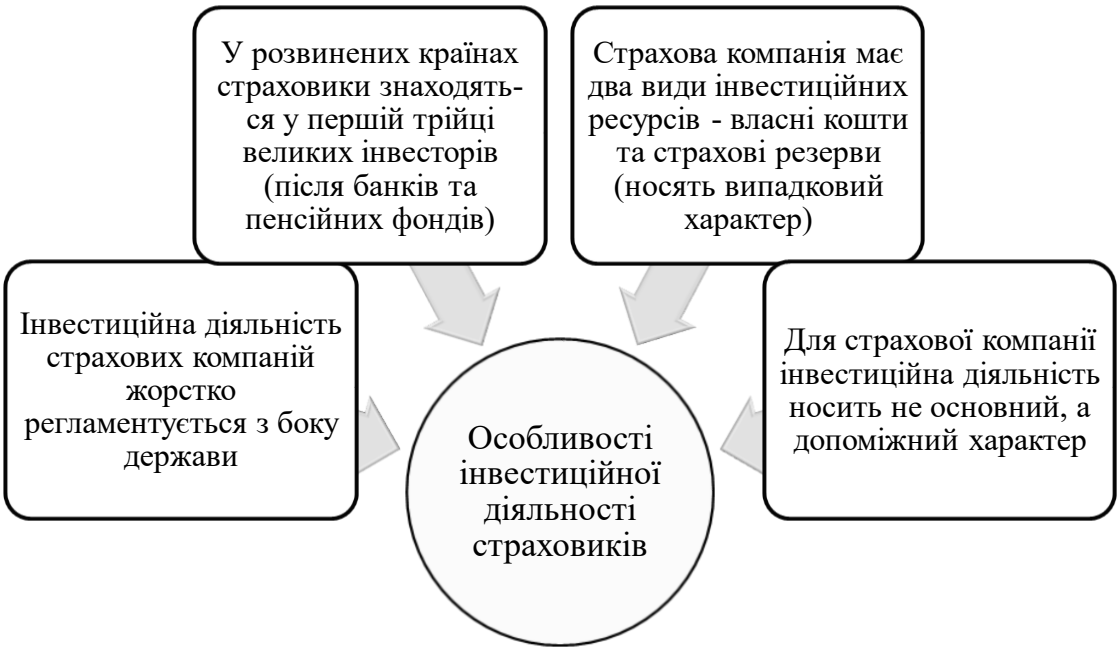

Рис. 1.2. Особливості інвестиційної діяльності страхових компаній

Джерело: [16]

Отже, науковці виділяють декілька особливостей інвестиційної діяльності страховиків: її допоміжний характер; жорстку регламентацію з боку держави; наявність різних джерел інвестиційних ресурсів. Аналізуючи інвестиційну діяльність зарубіжних страховиків, зазначають, що за кордоном вони є потужними інвесторами, такими, як банки та пенсійні фонди.

Інвестиційна діяльність страхових компаній здійснюється ними на основі низки принципів, основними серед яких науковці називають: безпечність, прибутковість, ліквідність та диверсифікованість (рис. 1.3).

Принцип безпечності означає, що страхова компанія повинна вибрати максимально надійний інструмент розміщення активів, який забезпечить їх повернення у повному обсязі.

Принцип прибутковості передбачає, що розміщені активи повернуться з певним відсотком прибутку, причому активи повинні приносити постійні прибутки.

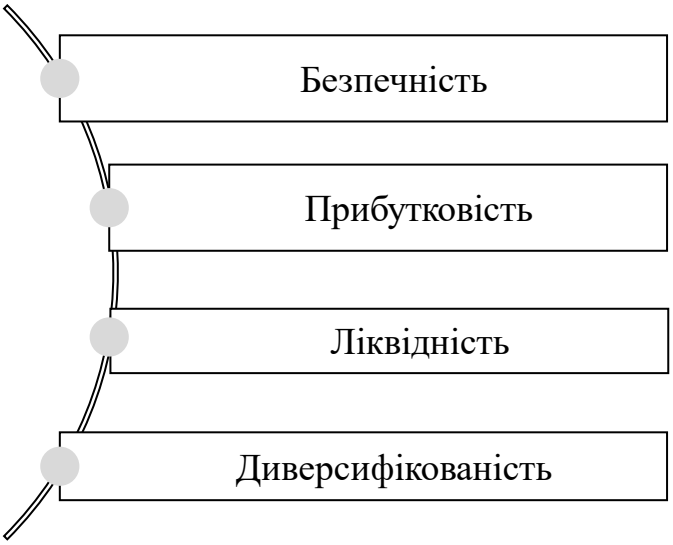

Рис. 1.3. Принципи здійснення інвестиційної діяльності страховою компанією

Джерело: побудовано за [11; 30]

Принцип ліквідності вкладів означає, що страховик у встановлені терміни здатна виплатити страхувальникам обумовлену у договорі страхову суму.

Принцип диверсифікації активів передбачає розміщення страхових резервів страхової компанії за різними напрямами з метою розподілення інвестиційних ризиків.

Таким чином, за результатами цього дослідження слід зробити висновок, що під поняттям «інвестиційна діяльність страхової компанії» слід розуміти комплекс заходів і дій фінансового менеджменту компанії по розміщенню страхових резервів та власних ресурсів з метою отримання інвестиційного доходу та виконання соціальної функції – збереження індивідуальних коштів страхувальників та надання їм належного страхового захисту.

1.2. Характеристика інвестиційного потенціалу страхової компанії

Формування фінансових ресурсів страхової компанії відбувається за рахунок трьох основних видів доходів:

- доходів від страхової діяльності, тобто всіх надходжень на користь страховика, пов'язаних із проведенням страхування і перестрахування;

- доходів від інвестування і розміщення тимчасово вільних коштів (як власних, так і коштів страхових резервів);

- інших доходів, тобто тих, які не належать ні до страхових, ні до інвестиційних доходів, але часом з'являються у страховика у процесі його звичайної господарської діяльності.

Для здійснення інвестиційної діяльності страхова компанія використовує як власні ресурси, отримані в якості перерахованих доходів, так і залучені від страхувальників (у вигляді страхових резервів). Сукупність цих ресурсів називається інвестиційним потенціалом страхової компанії.

З метою уникнення ризику втрати страховиком платоспроможності державою встановлюються правила розміщення коштів страхових резервів: визначається перелік дозволених напрямів інвестування та вводяться обмеження на різні види вкладень.

Згідно із Положенням про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика, затвердженим Розпорядженням Нацкомфінпослуг України 7.06.2018 № 850, страхова компанія повинна дотримуватись нормативу ризиковості операцій.

Норматив ризиковості операцій – це «сума прийнятних активів, яка на будь-яку дату має бути не меншою нормативного обсягу активів, що визначається як розмір страхових резервів, які розраховуються відповідно до законодавства» [36].

Обсяги прийнятних активів, які включаються до нормативу ризиковості операцій і які можна інвестувати, наведені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Активи страхових компаній, які включаються до нормативу ризиковості операцій

Активи	Норматив	
	Для страховика, який здійснює страхування життя	Для страховика, що здійснює страхування інше, ніж страхування життя
Грошові кошти на поточних рахунках, банківські вклади (депозити), істотною умовою яких є право страховика зняти кошти протягом строку дії договору	Не більше 20% страхових резервів	Не більше 30% страхових резервів
Банківські вклади (депозити), крім зазначених у попередньому пункті, та рахунки умовного зберігання (ескроу), зокрема в іноземній вільно конвертованій валюті, валютні вкладення згідно з валютою страхування	Разом не більше 70% страхових резервів. При цьому банківські вклади (депозити), валютні вкладення згідно з валютою страхування в кожному банку - не більше 20% страхових резервів	
Нерухоме майно	Не більше 20% страхових резервів (вкладення в один об'єкт - не більше 10%)	
Цінні папери, з них:	Не більше 50% страхових резервів	
- акції українських емітентів	Не більше 10% страхових резервів	
- облігації підприємств українських емітентів	не більше 40% страхових резервів	не більше 30% страхових резервів;
- акції, облігації іноземних емітентів та цінні папери іноземних держав	Не більше 20% страхових резервів	Не більше 10% страхових резервів
- облігації місцевих позик	Не більше 10% страхових резервів	
- іпотечні облігації, емітентом яких є Державна іпотечна установа, фінансова установа, більше ніж 50% корпоративних прав якої належать державі та/або державним банкам	Разом не більше 20% страхових резервів	
- облігації міжнародних фінансових організацій	Не більше 50% страхових резервів	Не більше 40% страхових резервів
ОВДП	Не більше 95% страхових резервів	Не більше 80% страхових резервів
Довгострокове фінансування (кредитування) житлового будівництва	Не більше 10% страхових резервів	х
Банківські метали	Разом не більше 15% страхових резервів	

Джерело: [36]

Отже, як бачимо, основними інструментами інвестування для страхових компаній є грошові кошти на поточному рахунку; банківські вклади (депозити);

валютні вкладення згідно з валютою страхування; нерухоме майно; цінні папери; цінні папери, що емітуються державою; довгострокове фінансування житлового будівництва (лише для компаній зі страхування життя); банківські метали. Обсяг кожного із цих інструментів (у відсотка) встановлено як для страхових компаній, які здійснюють страхування життя, так і для страховиків, що здійснюють страхування інше, ніж страхування життя.

Крім зазначених інструментів інвестування, Постановою КМУ «Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів» від 17.09.2002 р. № 1211 затверджені такі напрями (рис. 1.4):

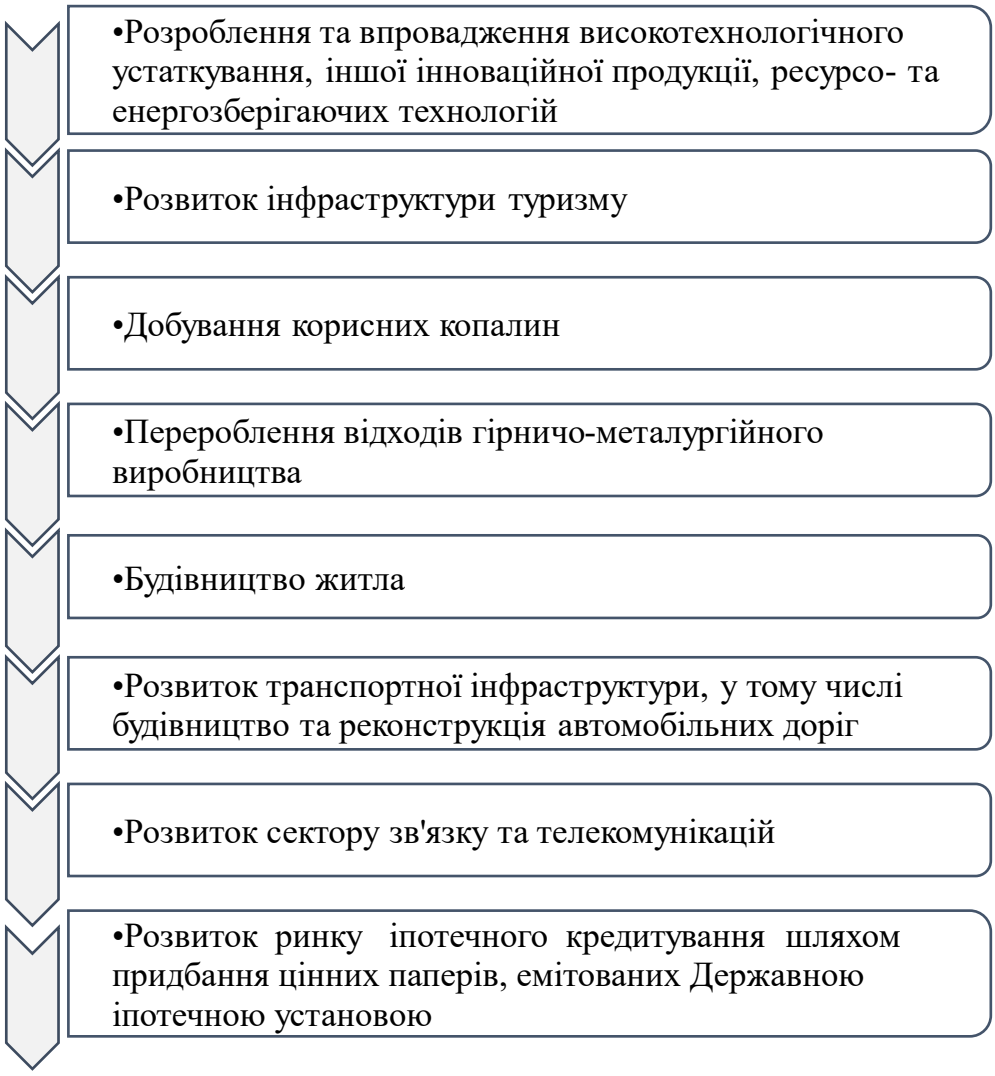

Рис. 1.4. Напрями інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів, затверджені Постановою КМУ № 1211

Джерело: [4]

Особливо значний інвестиційний потенціал мають страхові компанії, які здійснюють страхування життя, адже для них характерне залучення коштів страхувальників на тривалий період. Такі компанії мають змогу вкладати деяку частину резервів у довгострокові проекти, наприклад у довгострокове кредитування житлового будівництва.

Страхові компанії можуть користуватися різними інструментами інвестування, однак на практиці їх набір є не зовсім широким. На сьогодні для них найбільш інвестиційно привабливими фінансовими інструментами є банківські депозити та ОВДП, про що свідчать дослідження вчених.

Так, згідно дисертаційного дослідження А. С. Ткаченка, структура напрямів розміщення інвестицій страховими компаніями у 2019 р. мала такий вигляд (рис. 1.5)

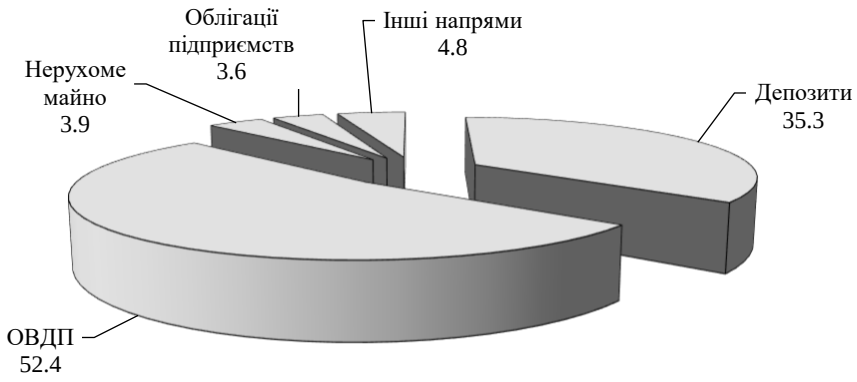

Рис. 1.5. Структура напрямів розміщення інвестицій страховими компаніями у 2019 р., %

Джерело: [46, с. 121]

Наведена діаграма показує, що найбільшу частку у цій структурі займали облігації внутрішньої державної позики (52,4%), друге місце належить депозитам (35,3%), незначні частки належать інвестиціям в облігації підприємств та нерухоме майно.

Інвестування страховими компаніями здійснюється на основі принципу прибутковості, тобто при здійсненні розміщення страхових резервів

вибираються найбільш дохідні інструменти. Цікавим для розуміння оптимальної структури інвестицій українських страхових компаній є дослідження, проведене Р. В. Пікус та О. С. Лялькіним, в якому вони з використанням моделі Марковіца визначили оптимальні інвестиційні портфелі для страховиків, що здійснюють страхування життя (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Оптимальні інвестиційні портфелі для страховиків, що здійснюють страхування життя

Річна дохідність, %	Частки активів у портфелі, %				
	ОВДП	Депозити	Українські акції	Акції іноземних емітентів (Microsoft)	Золото
12	31,07	58,54	3,52	1,45	5,42
13	40,75	46,86	3,13	3,71	5,55
14	50,42	35,18	2,74	5,97	5,68
15	60,10	23,51	2,35	8,23	5,81
16	69,78	11,83	1,96	10,49	5,94
17	79,45	0,16	1,57	12,75	6,06
18	76,69	0,00	1,59	17,11	4,60
19	***73,77***	***0,00***	***1,61***	***21,50***	***3,12***
20	70,83	0,00	1,63	25,89	1,64
21	67,90	0,00	1,65	30,29	0,16
22	63,06	0,00	2,09	34,85	0,00

Джерело: [33]

Дослідники зробили висновок, що річна дохідність на рівні 19% є граничною для українських страхових компаній, що здійснюють страхування життя. що спеціалізуються на страхуванні життя. Розрахунок оптимального інвестиційного портфеля з використанням моделі Марковіца показав, що він включає: 74% ОВДП, 22% акцій компанії «Microsoft», 2% акцій, що входять до індексу Української біржі, та 3% золота [33].

Автори дослідження також зазначають, що «основним стримуючим фактором інвестицій страховиків у реальну економіку України є слабкий розвиток інфраструктури ринку фінансових послуг та мала кількість надійних емітентів» [33].

Таким чином, основними інструментами інвестування для страхових компаній є грошові кошти на поточному рахунку; банківські вклади (депозити); валютні вкладення згідно з валютою страхування; нерухоме майно; цінні папери; цінні папери, що емітуються державою; довгострокове фінансування житлового будівництва (лише для компаній зі страхування життя); банківські метали; напрями інвестування галузей економіки, затверджені КМУ. На практиці, на сьогодні найбільш привабливими фінансовими інструментами є банківські депозити та ОВДП.

1.3. Аналіз чинників, що стримують розвиток інвестиційної діяльності українських страхових компаній

На активність інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в національній економіці впливає комплекс факторів, серед яких вчені називають такі:

- інвестиційний клімат країни;
- ефективна законодавча база;
- рівень розвитку фондового ринку;
- рівень довіри населення до фінансово-кредитних організацій;
- рівень життя населення;
- дотримання країною норм і правил міжнародних договорів та конвенцій та інші [12].

Як показав попередній аналіз, страхові компанії – це особливі інвестори, їхня інвестиційна діяльність підлягає багатьом вимогам та обмеженням. Завданням цього підрозділу кваліфікаційної роботи є розгляд чинників, що стримують розвиток інвестиційної діяльності українських страховиків. Цьому питанню присвячено низку наукових публікацій.

К. П. Побоча та Г. М. Воробей зазначають, що на розвиток інвестиційної діяльності страховиків негативно впливають такі чинники:

«– недосконалі законодавчі акти, які визначають державне регулювання інвестиційних процесів;

– надто жорсткі вимоги державного регулювання до процесів розміщення ресурсів страхових резервів;

– слабо розвинений фондовий ринок, який не забезпечений ефективними і надійними фондовими інструментами;

– обмежені можливості в здійсненні інвестування окремо взятого страховика, оскільки він має недостатні для здійснення інвестування обсяги фінансових ресурсів;

– встановлені обмеження щодо проведення інвестиційної діяльності, які пов'язані з вимогами та умовами засновників та партнерів;

– обмеженість у відкритому доступі інформації про потенційні об'єкти, які потребують інвестиційних ресурсів;

– низький рівень здійснення корпоративного управління;

– високі ризики проведення інвестиційної діяльності в країні» [35, с. 118].

О. О. Сосновська та І. В. Горач до названих вище чинників, що стримують розвиток інвестиційної діяльності страховиків, додають ще й такі:

« - політична, фінансова та соціально-економічна нестабільність в країні;

– відсутність надійних інвестиційних інструментів і державних гарантій під інвестиційні проєкти;

– відсутність ефективного податкового законодавства, здатного стимулювати інвестиційну діяльність;

– велика кількість страхових компаній з низькою капіталізацією;

- недостатній рівень розвитку фондового ринку;

– низька довіра до вітчизняних страховиків, що обумовлено в тому числі й наявністю практики невиконання державою взятих на себе зобов'язань у сфері страхування» [44, с. 106].

Серед зазначених факторів особливу роль у стримуванні інвестиційної діяльності страховиків відіграє недостатній рівень розвитку фондового ринку. Як відомо, його роль полягає у створенні умов та забезпеченні повного і

швидкого переливання заощаджень в інвестиції.

В Україні фондовий ринок цю роль виконує не в повній мірі. Сучасний етап функціонування фондового ринку характеризується такими тенденціями:

- сповільненням активності;

- зниженням обсягів випусків і торгівлі цінними паперами;

- зменшенням доступу середніх і невеликих корпорацій до зовнішніх фінансових ресурсів;

- зниженням кредитоспроможності та рівня кредитних рейтингів вітчизняних корпорацій;

- незначною участю небанківських фінансових установ у процесі інвестування в цінні папери.

Саме тому, серед напрямів удосконалення інвестиційної діяльності страхових компаній одним із перших повинен бути напрям покращення функціонування фондового ринку в Україні.

Скористаємось дослідженням науковців І. І. Рекуненко та С. В. Чорної, які наводять дані експертного опитування щодо факторів, стримуючих розвиток інвестиційної діяльності українських страхових компаній (рис. 1.6).

Це дослідження показало, що серед факторів, стримуючих розвиток інвестування страховими компаніями, найбільш важливими є політична та економічна нестабільність у країні; обмежений перелік інвестиційних інструментів для вкладання коштів страховими компаніями; надмірна зарегульованість ринку; висока ризикованість вкладень та їх низька дохідність; корупція.

Значний вплив на інвестиційну діяльність страховиків здійснюють форс-мажорні обставини.

Форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили – Force Majeure) – це «надзвичайні та невідворотні обставини, що об’єктивно унеможливлюють виконання зобов’язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов’язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами» [3].

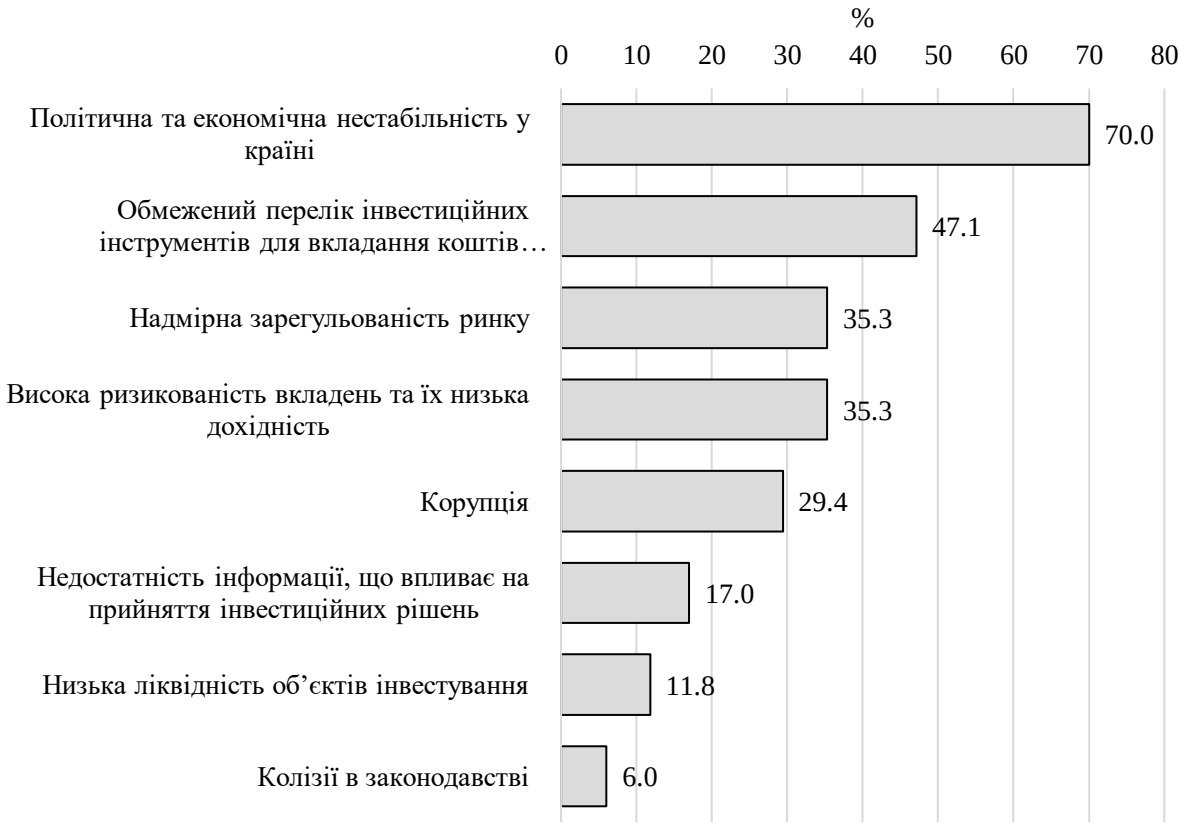

Рис. 1.6. Дані експертного опитування щодо факторів, стримуючих розвиток інвестиційної діяльності українських страховиків

Джерело: [38, с. 671]

До форс-мажорних обставин українське законодавство відносить збройні конфлікти, акти тероризму, страйки, аварії, епідемії, землетруси, повені та інші стихійні лиха.

Збройне вторгнення РФ в Україну привело до появи кризових явищ у діяльності страхових компаній. Ще на початку 2022 року страховий ринок продовжував зростати, розвивались програми приватних пенсійних заощаджень, програми медичного захисту. Обсяг страхових резервів life-сектору на початку 2022 р. складав біля 14 млрд. грн., що на 45% більше, ніж загальна сума довгострокових банківських депозитів населення. На думку експертів, «life-страховики почали претендувати на роль системного інституційного інвестора, яких так потребує наша країна» [19].

З початком війни відбулося скорочення українського страхового ринку. Особливо це стосувалось сектору life-страхування. Платежі за вперше укладеними договорами страхування склали 50% їхнього обсягу у 2021 році.

Із середини 2022 р. ринок life-страхування почав відновлюватись, однак не за всіма показниками. За висновками аналітиків, зменшується кількість клієнтів за накопичувальним страхуванням життя. Якщо за 9 місяців 2021 р. такі договори оформили 121,8 тис. осіб, то за аналогічний період 2022 р. лише 57,4 тис. осіб [19] або у 2,1 рази менше.

Протягом 2022 року відбулося зниження чистих страхових премій у таких розмірах:

- зі страхування життя – на 16,9%;
- з медичного страхування – на 22,6%;
- зі страхування наземного транспорту – на 21%;
- зі страхування від нещасних випадків – на 14,3% [49].

Таким чином, на активність інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні негативно впливає комплекс факторів, серед яких основними є політична та економічна нестабільність у країні; надмірна зарегульованість ринку; висока ризикованість вкладень та їх низька дохідність; відсутність ефективного податкового законодавства, здатного стимулювати інвестиційну діяльність; недостатній рівень розвитку фондового ринку.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «КНЯЖА ЛАЙФ ВІЄННА ІНШУРАНС ГРУП»

2.1. Загальна характеристика діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»

Приватне акціонерне товариство (ПрАТ) СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» надає послуги зі страхування життя з 1999 року. Компанія має безстрокову ліцензію Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України: серія АВ № 499990 від 29.12.2007 р.

Основним акціонером ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» є Vienna Insurance Group (VIG) - провідна австрійська страхова Група, яка бере свій початок з 1824 року.

VIG Insurance Group є страховою групою № 1 в Центральній та Східній Європі. Акціонерний капітал групи становить 132,89 млн. євро, кількість акцій – 128 млн., ринкова капіталізація – 2,86 млрд. євро. До складу Групи входять близько 50 страхових компаній і пенсійних фондів із близько 29000 співробітників. Стратегія Групи полягає в досягненні довгострокового прибуткового зростання [41].

Обсяг премій у VIG Insurance Group у 2022 р. склав 12,6 млрд. євро і був на 14,1% вищим, ніж у 2021 р. Прибуток до сплати податків склав 562 млн. євро, що на 10% вище, ніж у 2021 р. Прибуток після сплати податків склав 466 млн. євро, що на 24% більше, ніж у попередньому році. Коефіцієнт платоспроможності Групи на рівні 280% на кінець 2022 року підкреслює винятково сильну позицію капіталу VIG Insurance Group і, отже, високу стійкість бізнес-моделі [41].

Організаційна структура ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» наведена на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Організаційна структура ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»

Структура Товариства сформована відповідно до Статуту та вимог довготривалого забезпечення конкурентоспроможності та економічної ефективності всіх технологічних процесів, для забезпечення координації й контролю діяльності підрозділів Товариства та окремих співробітників.

Стратегія розвитку страхової компанії побудована на основі європейських стандартів, високоякісному індивідуальному обслуговуванні клієнтів та виключно класичних принципах ведення бізнесу.

У своїй діяльності СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» керується кодексом професійної етики, який включає:

- якісне та професійне обслуговування клієнтів;

- індивідуальний підхід;

- розвиток та імплементацію оптимальних програм для клієнтів;

- активну участь у розвитку страхування життя в Україні.

Страхова компанія «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» надає послуги зі страхування життя за декількома програмами (рис. 2.2).

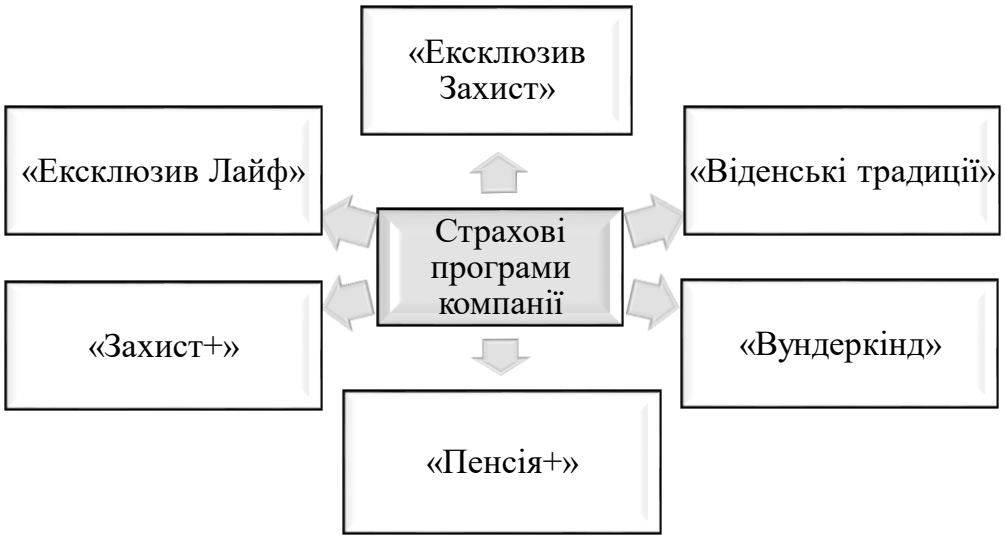

Рис. 2.2. Страхові програми СК «Княжа Лайф»

Надамо характеристику цим програмам.

Програма «Ексклюзив Лайф». За цією програмою страхування проводиться від 0 до 80 років. Страхувальники самі вибирають ризики, залежно від того, чому надають перевагу – накопиченню чи страховому захисту. Переваги програми «Ексклюзив Лайф» такі:

« - оптимальний баланс класичного накопичення та страхового захисту в одному договорі;

- часткові виплати впродовж дії договору;

- можливість застосування щорічної індексації на фіксований відсоток;

- необмежена максимальна сума внеску;

- відсутність медичного обстеження;

- право на податкову знижку» [29].

Програма «Ексклюзив Захист» передбачає максимальний захист

застрахованої особи у випадку хвороби або травми без накопичення коштів. Термін страхування за цією програмою - від одного року. Переваги програми такі: «можливість самостійно обрати ризики та створити індивідуальну програму захисту; можливість обрати виключно ризикову частину без накопичення; широкий перелік ризиків; підвищений вік страхувальника на момент закінчення дії договору до 70 років; необмежена максимальна сума внеску; відсутність медичного обстеження» [29].

Страхова програма «Віденські традиції» призначена для накопичення капіталу, фінансового захисту на випадок інвалідності, захворювання або травмування; фінансового захисту родини на випадок втрати годувальника. До переваг програми входять: підвищений вік страхувальника на момент закінчення дії договору до 75/80 років; можливість розстрочення платежу; право страхувальника на податкову знижку.

Програма «Вундеркінд» призначена для накопичення коштів на навчання або інші потреби дитини. Програмою гарантується фінансовий захист дитини як на випадок захворювання чи травмування, так і на випадок смерті або інвалідності страхувальника. Основні переваги програми: накопичення капіталу на навчання дітей в національній або іноземній валютах; можливість розстрочення платежу; право на податкову знижку.

Страхова програма «Пенсія+» орієнтована переважно на резервування, зберігання та накопичення коштів на додаткову недержавну пенсію. Переваги програми такі:

«- акцент на накопичення коштів в національній та іноземній валюті;

- вік страхувальника на момент закінчення договору складає 80 років;

- можливість отримання виплати у вигляді ануїтету;

- звільнення від сплати внесків у разі встановлення інвалідності I групи;

- право на податкову знижку» [29].

Страхова програма «Захист+» передбачає оплату лікування з хірургічним втручанням; лікування хвороби, діагностованої в період дії договору. Основними перевагами цієї програми є наступні: можливість

зміцнення свого страхового захисту за пільговими тарифами; можливість самостійно обрати ризики та створити індивідуальну програму захисту; відсутність медичного обстеження; право на податкову знижку.

Надаючи послуги зі страхування життя за наведеними програмами, СК «Княжа Лайф» отримує певні результати діяльності, які найбільш змістовно відображаються показниками обсягів страхових премій та страхових виплат. На рис. 2.3 відображено динаміку страхових премій (страхових платежів) компанії за період 2020-2022 років. При проведенні аналізу діяльності компанії використана її фінансова звітність (додатки А-Б).

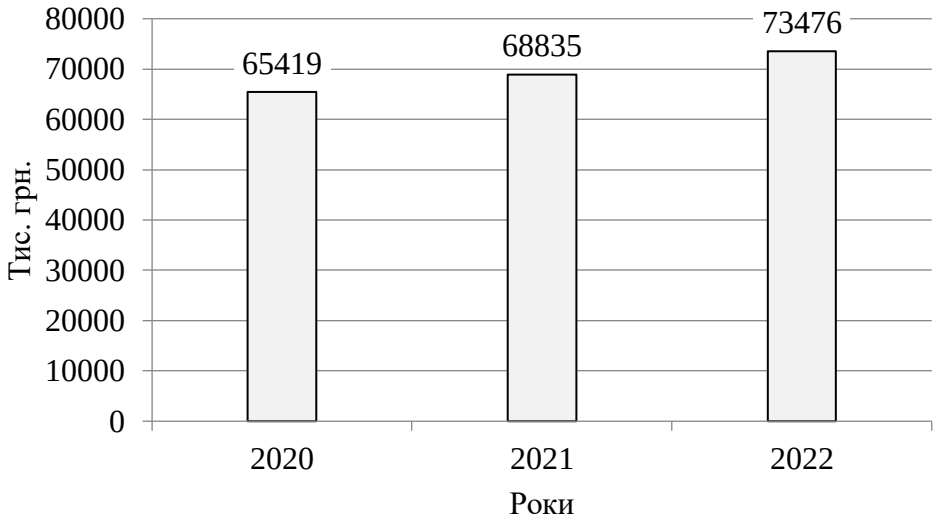

Рис. 2.3. Страхові премії ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2020-2022 рр., тис. грн.

У 2022 р. за договорами страхування, укладеними СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп», отримано страхових премій на суму 73476 тис. грн., що на 12,3% більше, ніж у 2020 р.

На обсяги надходження страхових премій позитивний вплив здійснюють різні фактори. Що стосується СК «Княжа Лайф», то в цьому випадку переважний вплив здійснив фактор підвищення довіри до страхової компанії.

Також значну роль зіграв такий чинник, як війна в країні, що спонукало багатьох громадян подумати про свій страховий захист. Зокрема, стало зрозумілим, що потрібно зберегти здоров'я. За даними дослідження Gradus Research, «понад 70% українців перебувають у стані стресу, почастішали випадки побутових травм, загострення хронічних хвороб» [19].

На рис. 2.4 відображено динаміку страхових виплат СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» за період 2020-2022 рр.

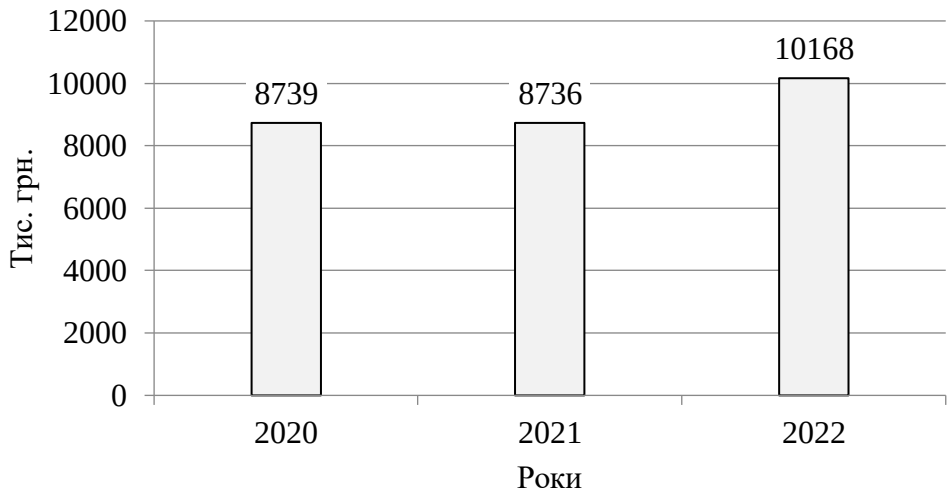

Рис. 2.4. Страхові виплати ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2020-2022 рр., тис. грн.

У 2022 р. компанія здійснила страхові виплати на суму 10168 тис. грн., що на 1429 тис. грн., або на 16,4% більше, ніж у 2020 р.

У страховій діяльності важливе значення має такий показник, як рівень страхових виплат. Він відображає частку страхових премій, яку компанія спрямувала на виплату за договорами, і обчислюється за наступною формулою:

$$PB = \frac{\sum CB \times 100\%}{\sum CП}, \tag{2.1}$$

де РВ – рівень виплат за договорами, %;

∑СВ – сума страхових виплат, грн.;

∑СП – сума страхових премій за договорами, грн.

Рівень виплат за договорами у ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» розраховано в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Рівень виплат за договорами у ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (2022 – 2020), +/-
Сума страхових премій, тис. грн.	65419	68835	73476	+8057
Сума страхових виплат, тис. грн.	8739	8736	10168	+1429
Рівень страхових виплат, %	13,4	12,7	13,8	+0,4

Розрахунки показують, що рівень виплат за договорами у страховій компанії у 2020 р. дорівнював 13,4%, а у 2022 р. відбулося збільшення цього показника до 13,8%.

Слід зазначити, що середній рівень страхових виплат на ринку «лайфового» страхування України становить 13%. У Європейському Союзі рівень виплат по даному виду страхування становить понад 92% [39].

Таким чином, ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» функціонує на страховому ринку України з 1999 року. Основним акціонером Товариства є Vienna Insurance Group (VIG) - провідна австрійська страхова Група, яка бере свій початок з 1824 року. Компанія надає послуги зі страхування життя за такими програмами: «Ексклюзив Лайф», «Ексклюзив Захист», «Віденські традиції», «Вундеркінд», «Пенсія+» та «Захист+». Стратегія розвитку страхової компанії побудована на основі європейських стандартів, високоякісному індивідуальному обслуговуванні клієнтів та виключно класичних принципах ведення бізнесу.

2.2. Аналіз фінансового стану страхової компанії

Страхова компанія «Княжа Лайф» успішно функціонує на українському страховому ринку, про що свідчать фінансові результати її діяльності за період 2020-2022 рр. (табл.2.2).

Таблиця 2.2

Фінансові результати ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» за 2020-2022 рр.

Показники (тис. грн.)	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. від 2020 р.	
				абсол., тис. грн.	віднос-не, %
Чисті зароблені страхові премії	64880	68395	72982	+8102	+12,5
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	21334	17723	16542	-4792	-22,5
Валовий прибуток	43546	50672	56440	+12894	+29,6
Інші операційні доходи	32286	12254	17647	-14639	-45,3
Витрати від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	46719	36106	5621	-41098	-88,0
Витрати від зміни інших страхових резервів	2900	4030	7900	+5000	+172,4
Адміністративні витрати	8631	6494	7578	-1053	-12,2
Витрати на збут	25502	18133	26313	+811	+3,2
Інші операційні витрати	168	7494	38778	+38610	230 р.
Фінансовий результат від операційної діяльності	-8088	-9331	-12103	-4015	-49,6
Інші фінансові доходи	9256	14496	18118	+8862	+95,7
Фінансовий результат до оподаткування	1196	5481	5987	+4791	+400,6
Чистий фінансовий результат	467	4423	4805	+4338	+928,9

За проведеними розрахунками зробимо відповідні висновки. Сума чистих зароблених компанією страхових премій склала у 2022 р. 72982 тис. грн., що на 12,5% більше, ніж у 2020 р. Чисті понесені збитки за страховими виплатами зменшились за три роки на 22,5%.

Внаслідок таких темпів приросту цих показників валовий прибуток

СК «Княжа Лайф» збільшився на 29,6% і склав у 2022 р. 56440 тис. грн.

Внаслідок значних сум витрат на збут, а також витрати від зміни у резервах довгострокових зобов'язань компанія в жодному із трьох років не мала позитивного фінансового результату від операційної діяльності. Чистий прибуток отримано завдяки іншим фінансовим доходам, тобто надходженням відсотків від ОВДП та банківських депозитів. Динаміка цього фінансового результату СК «Княжа Лайф» відображена на рис. 2.5.

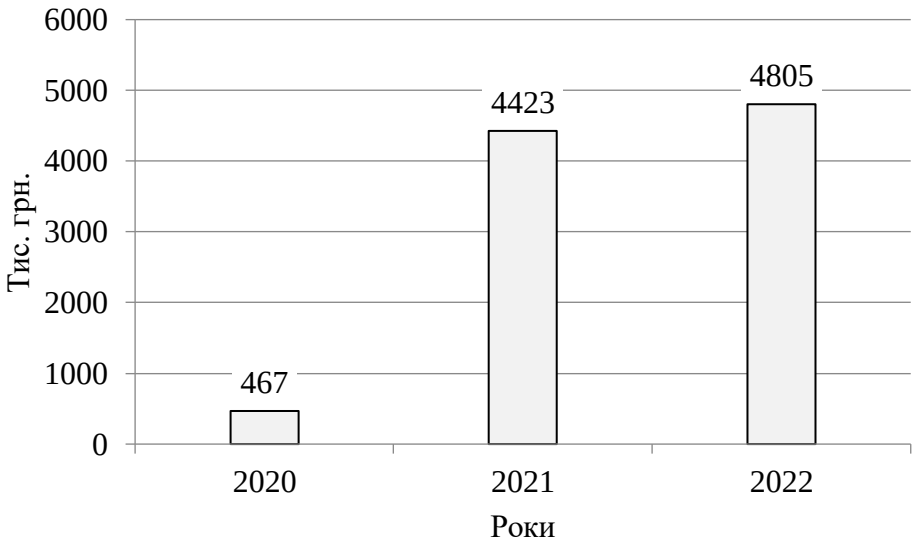

Рис. 2.5. Чистий прибуток ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2020-2022 рр., тис. грн.

У 2022 р. компанія отримала чистого прибутку на суму 4805 тис. грн., що в 10,3 рази більше, ніж у 2020 р. Порівняно із 2021 роком сума чистого прибутку збільшилась на 382 тис. грн. або на 8,6%.

Для оцінки фінансового стану компанії обчислено та проаналізовано показники рентабельності, наявність власних оборотних коштів, коефіцієнти фінансової стійкості.

Ефективність діяльності страхової компанії визначається, насамперед, рентабельністю здійснення господарських операцій. При цьому даний показник розраховується як відношення прибутку до витрат (активів, ресурсів, капіталу,

доходів), вимірюється у відсотках і показує, скільки грошових одиниць прибутку одержує підприємство при понесених витратах в його господарську діяльність в розмірі на одну гривню.

Для аналізу ефективності діяльності компанії нами розраховано наступні показники: рентабельність активів, рентабельність власного капіталу та рентабельність страхової діяльності (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Показники рентабельності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (2022 – 2020), +/-	
				абсол.	у %%
Середня вартість активів, тис. грн.	354172,5	402003,0	434802,0	+80629,5	+22,8
Середня вартість власного капіталу, тис. грн.	48189,5	50689,0	56283,0	+8093,5	+16,8
Витрати основної діяльності (страхові виплати + операційні витрати)	43040,0	40857,0	82837,0	+39797,0	+92,5
Чистий прибуток, тис. грн.	467,0	4423,0	4805,0	+4338,0	+928,9
Рентабельність, %:					
активів	0,1	1,1	1,1	+1,0	х
власного капіталу	1,0	8,7	8,5	+7,5	х
страхової діяльності	1,1	10,8	5,8	+4,7	х

Графічне відображення динаміки показників рентабельності компанії наведене на рис. 2.6.

Розрахунки та діаграми свідчать про невисокі значення показників рентабельності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп». Однак, внаслідок збільшення суми чистого прибутку компанії, відбувається зростання всіх розрахованих показників:

- рентабельності активів - із 0,1% у 2020 р. до 1,1% у 2022 р.;
- рентабельності власного капіталу - із 1,0% до 8,5%;
- рентабельності страхової діяльності - із 1,1% до 5,8%.

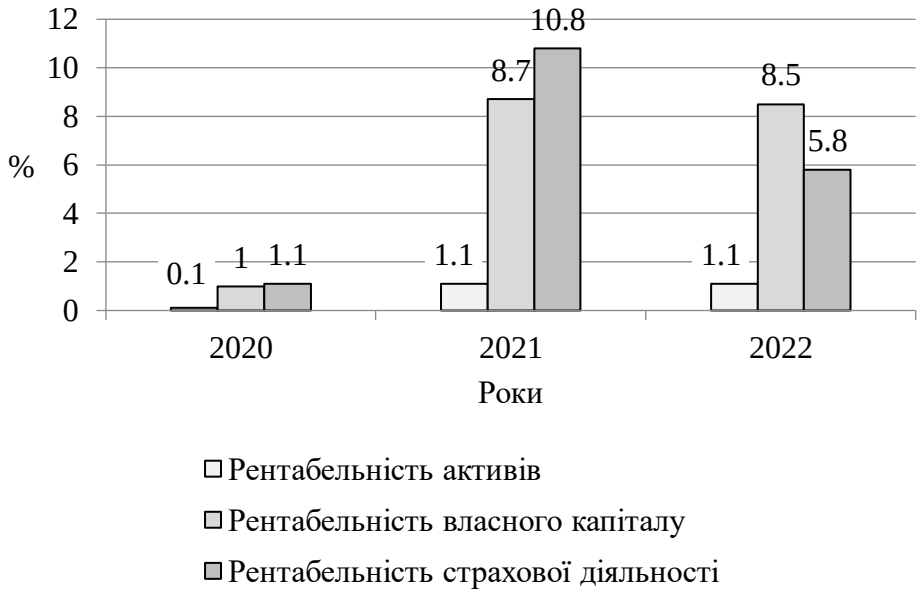

Рис. 2.6. Динаміка показників рентабельності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» за 2020-2022 рр., %

Якщо здійснювати порівняння із 2021 роком, то за цей період показники рентабельності власного капіталу та страхової діяльності зменшились внаслідок збільшення суми власного капіталу та суми страхових виплат.

Фінансовий стан підприємства значною мірою залежить від наявності в нього власних оборотних коштів або чистого робочого капіталу. Наявність у компанії чистого робочого капіталу означає не лише його здатність сплатити поточні борги, а й можливості для розширення діяльності та інвестування. Нестача власного оборотного капіталу сигналізує про посилення фінансової залежності компанії та її нестійкий стан.

Цей показник визначається як різниця між оборотними активами та поточними зобов’язаннями, і показує, яка сума поточних активів сформована за рахунок власного капіталу, або що залишається в обороті компанії після повного погашення короткострокових зобов’язань.

Зростання суми чистого робочого капіталу в компанії розглядається як позитивна тенденція.

Розрахунок наявності чистого оборотного капіталу ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз наявності власних оборотних коштів ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» за період 2020-2022 рр.

Показники	На 1.01. 2021 р.	На 1.01. 2022 р.	На 1.01. 2023 р.	Зміни (2022-2020), +, -
Оборотні активи, тис. грн.	168857	270201	294087	+125230
Поточні зобов'язання, тис. грн.	12394	9428	13425	+1031
Власні оборотні кошти, тис. грн.	156463	260773	280662	+124199

Як бачимо, ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» має власні оборотні кошти. Їх сума у 2022 р. складала 280662 тис. грн., що на 124199 тис. грн. більше, ніж у 2020 році. Це означає, що компанія може відповідати за своїми зобов'язаннями, а також успішно здійснювати інвестиції.

Фінансовий стан компанії також залежить від правильної політики формування фінансових ресурсів і, перш за все, від оптимальності співвідношення власного і позикового капіталу. В таблиці 2.5 проведено розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості, які відображають структуру джерел фінансових ресурсів ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп».

Таблиця 2.5

Коефіцієнти фінансової стійкості ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2020-2022 рр.

Показники	На 1.01. 2021 р.	На 1.01. 2022 р.	На 1.01. 2023 р.	Зміни (2022-2020), +, -
Коефіцієнт фінансової незалежності, %	96,7	97,8	97,0	+0,3
Коефіцієнт фінансової залежності, %	3,3	2,2	3,0	-0,3
Коефіцієнт фінансового ризику (плече фінансового важеля), %	3,4	2,3	3,1	-0,3

У наведеній таблиці структура джерел фінансових ресурсів характеризується трьома показниками:

- коефіцієнтом фінансової незалежності (його ще називають коефіцієнтом автономності, коефіцієнтом власності), який розраховується як відношення суми власного капіталу та страхових резервів до загального капіталу (валюти балансу);

- коефіцієнтом фінансової залежності, який характеризує частку боргу у загальному капіталі і розраховується як відношення позикового капіталу до загального капіталу (валюти балансу);

- коефіцієнтом фінансового ризику, який розраховується відношенням позикового капіталу до власного капіталу (підсумок 1 розділу пасиву + сума страхових резервів)

Чим вищий рівень першого показника і нижчі рівні другого і третього, тим стійкіший фінансовий стан страхової компанії.

Дані таблиці 2.5 показують, що ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» має високий рівень фінансової незалежності, крім того відбувається зростання цього показника, у порівнянні із 2020 роком. Відповідно до цього, відбувається зменшення коефіцієнта фінансової залежності.

Зменшується у ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» і коефіцієнт фінансового ризику. Якщо у 2020 р. позиковий капітал становив 3,4% від власного, то у 2022 р. цей коефіцієнт зменшився до 3,1%, що є позитивною тенденцією у діяльності компанії.

Таким чином, аналіз фінансового стану ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» засвідчив про значне збільшення чистого прибутку компанії протягом трьох років. Страхова компанія має невисокі показники рентабельності, однак у 2022 р. вони збільшилися, у порівнянні із 2020 р. Компанія має власні оборотні кошти та характеризується високим рівнем фінансової незалежності.

2.3. Оцінка інвестиційної діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»

Інвестиційна діяльність страхової компанії є одним із чинників забезпечення її ефективного функціонування. Також при цьому вона виконує соціальну функцію, яка полягає в акумулюванні індивідуальних коштів страхувальників та повернення їм капіталізованих ресурсів.

Для здійснення інвестиційної діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» використовує накопичені страхові резерви. Їх обсяги за період 2020-2022 рр. наведено на рис. 2.7.

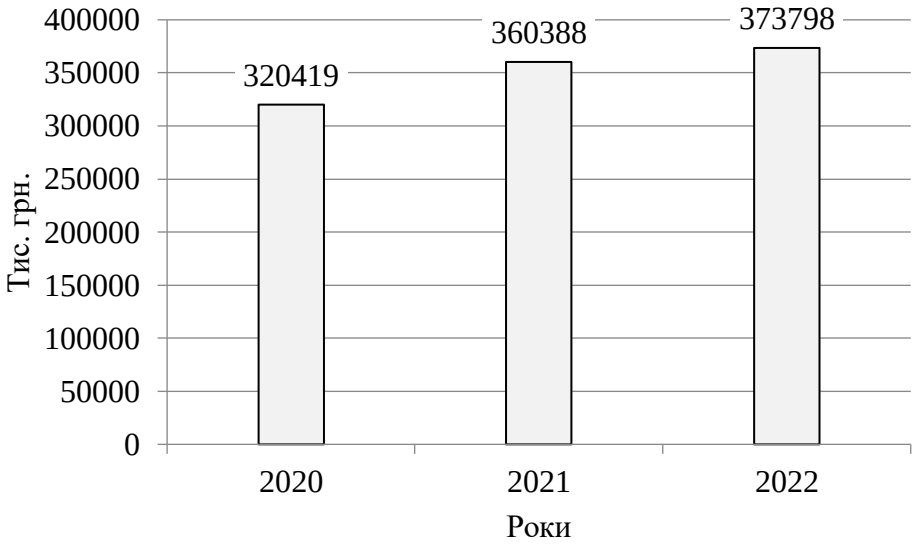

Рис. 2.7. Динаміка страхових резервів ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» за 2020-2022 рр., тис. грн. (на кінець року)

За наведеними даними можна зробити висновок про збільшення обсягу страхових резервів компанії. На кінець 2020 р. їх сума складала 320,4 млн. грн., а на кінець 2022 р. вона дорівнювала 373,8 млн. грн., тобто збільшилась на 16,7%.

Резерви зі страхування життя формуються з двох груп: резерву довгострокових зобов’язань (математичні резерви) та резерву належних виплат

страхових сум. Величина резервів довгострокових зобов'язань обчислюється окремо за кожним договором за методикою формування резервів зі страхування життя, передбаченою Законом України «Про страхування».

Обсяги фінансових інвестицій страхової компанії за період 2020-2022 рр. наведені на рис. 2.8.

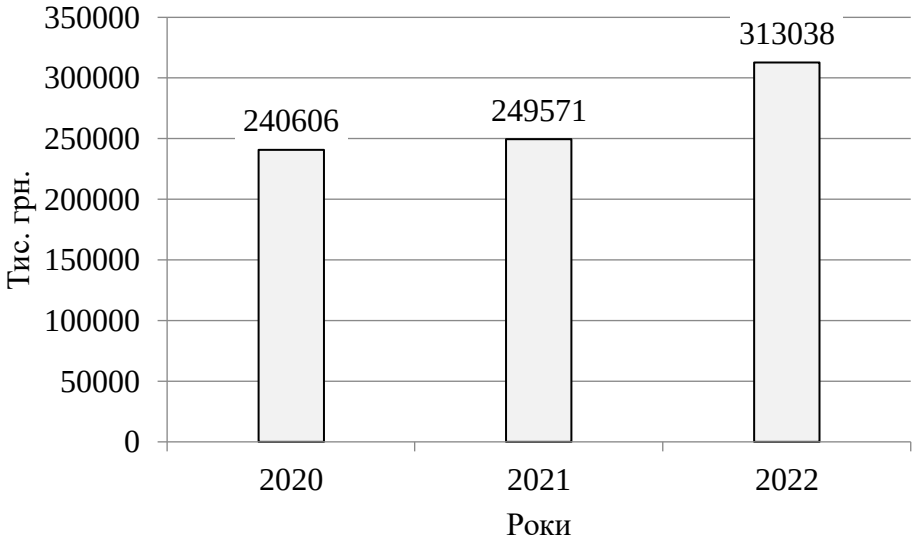

Рис. 2.8. Обсяги фінансових інвестицій ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2020-2022 рр., тис. грн. (на кінець року)

У 2022 р. компанія розмістила інвестицій на суму 313,0 млн. грн, що більше, ніж у 2020 р. на 30,1%. У порівнянні із 2021 роком, обсяг фінансових інвестицій збільшився на 25,4%.

Страхові резерви ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» розміщуються відповідно до вимог чинного законодавства, при цьому інвестування здійснюється виключно у низькоризикові активи, до яких відносяться ОВДП та депозити, розміщені у банках з кредитним рейтингом не нижчим «АА» за національною шкалою.

На сайті компанії зазначено, що «у своїх діях щодо розміщення страхових резервів компанія керується принципами безпечності, прибутковості, ліквідності та диверсифікованості активів і орієнтується на унеможливлення втрати коштів клієнтів, слідуючи виваженій та консервативній інвестиційній політиці Vienna Insurance Group (Wiener Versicherung Gruppe, Австрія)» [29].

Рамкові принципи управління ризиками для всіх компаній Групи визначаються Відділом управління корпоративними ризиками Vienna Insurance Group. Компанії Групи несуть відповідальність за управління своїми ризиками в межах установлених діапазонів.

Структура фінансових інвестицій СК «Княжа Лайф» у 2020 та 2022 роках наведена на рис. 2.9.

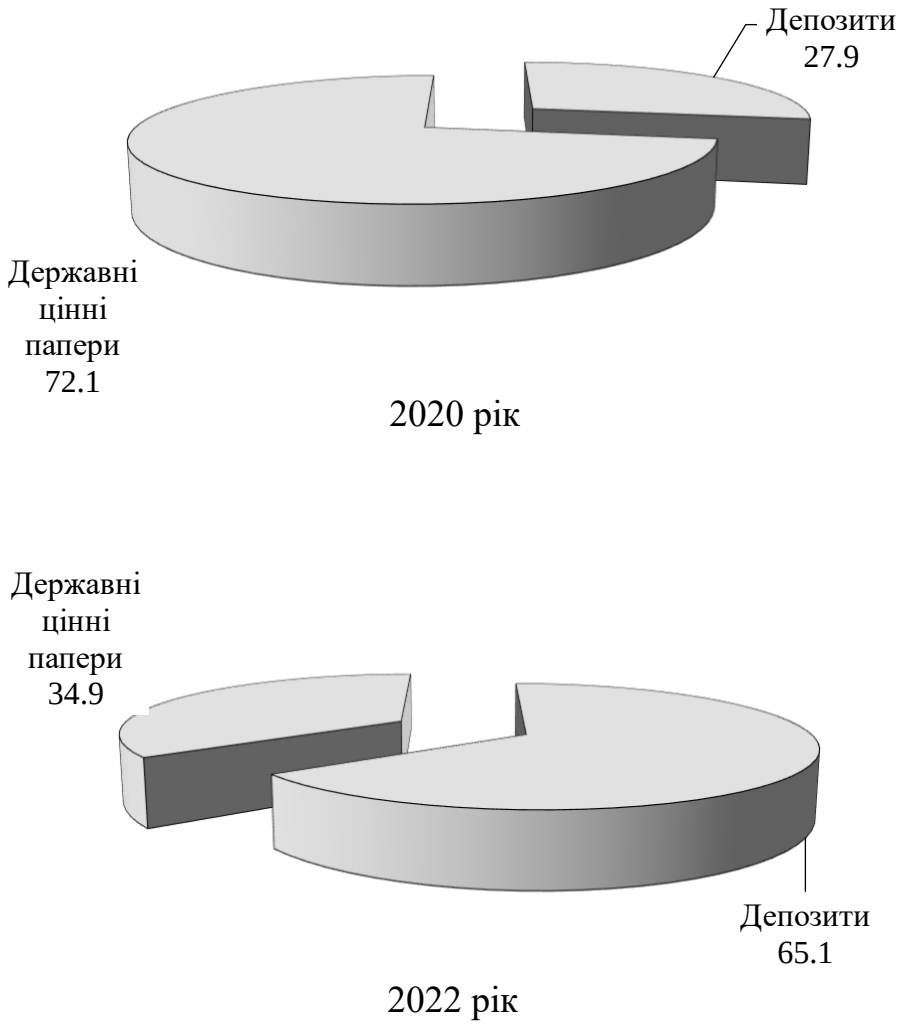

Рис. 2.9. Структура інвестицій ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2020 та 2022 роках, %

Із наведених діаграм видно, що у 2020 р. у структурі інвестицій переважали вкладення у державні цінні папери (72,1%). У 2022 р. збільшилась частка депозитів (до 65,1%) та, відповідно, відбулося зменшення частки ОВДП.

Це пов'язане з деяким сповільненням випуску облігацій внутрішньої державної позики у зв'язку з перевищенням рівня інфляції дохідності ОВДП.

Ставки ж за депозитами у 2022 р. збільшувались. Так, середня ставка за гривневими банківськими депозитами збільшилась протягом 2022 р. на 5 відсоткових пунктів і становила у грудні 10,6% річних [42].

Ефективність інвестиційної діяльності страхової компанії вимірюється величиною інвестиційного доходу. Інвестиційний дохід – це дохід, отриманий за договорами страхування життя від розміщення коштів математичних резервів. Інвестиційний дохід складається з гарантованого доходу, ставка якого застосовується при розрахунку страхового тарифу, та додаткового інвестиційного доходу, який визначається за підсумками інвестування коштів резервів за рік.

Динаміка інвестиційного доходу ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2015-2022 рр. наведена на рис. 2.10.

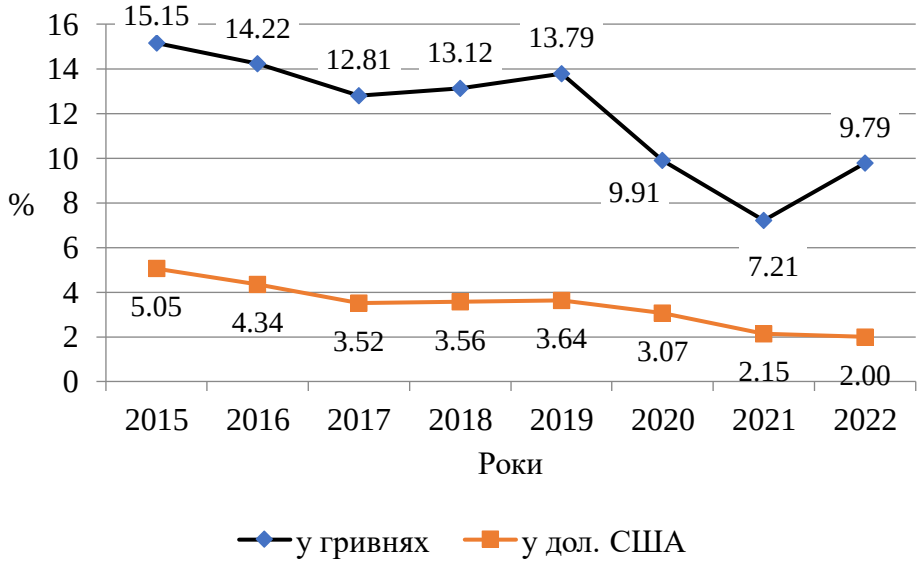

Рис. 2.10. Інвестиційний дохід ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2015-2022 рр., %

За наведеними даними можна зробити висновок, що у 2022 р. ставка інвестиційного доходу від розміщення страхових резервів у гривнях склала 9,79%, у порівнянні із 2021 р., вона збільшилась, однак рівня 2020 року (9,91%) ще не досягнуто. До 2020 р. ставки інвестиційного доходу компанії були значно

більшими, вони коливались від 12,81% у 2017 р. до 15,15% у 2015 р., що було пов’язано із депозитною політикою банківського сектору.

Ставки інвестиційного доходу від розміщення страхових резервів у доларах США отримали стійку тенденцію до зниження: із 5,05% у 2015 р. до 2,00% у 2022 р.

Експерти зазначають, що «процентні ставки за валютними депозитами в Україні знаходяться на наднизькому історичному рівні» [23]. Це пов’язане із зусиллями НБУ на зниження ролі іноземної валюти у повсякденному житті українського населення. Деякі українські банки, звичайно зберігають відносно високі процентні ставки за валютними депозитами, проте, як вже зазначалось, СК «Княжа Лайф» розміщує депозити у банках з кредитним рейтингом не нижчим «АА» за національною шкалою.

Незважаючи на несприятливі умови функціонування, пов’язані з пандемією та війною, у компанії збільшуються обсяги надходжень від інвестиційної діяльності (рис. 2.11).

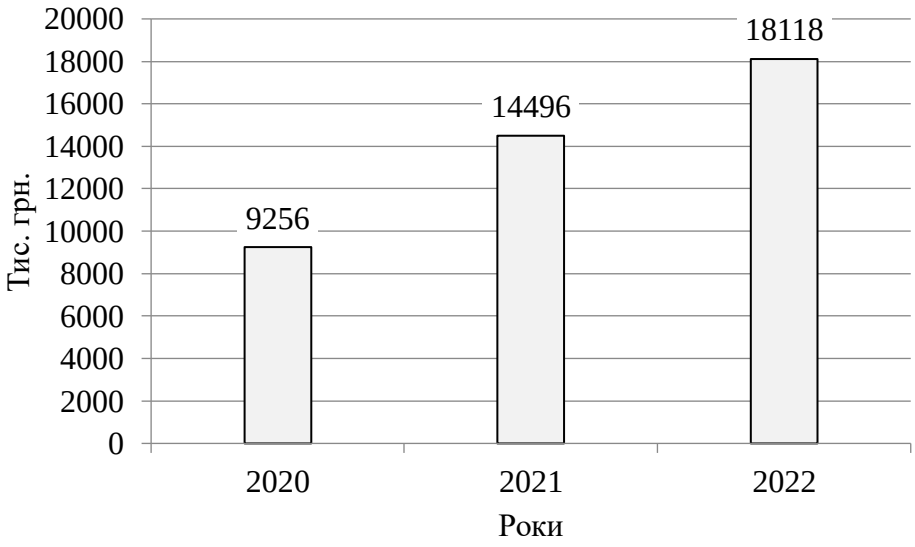

Рис. 2.11. Обсяги надходжень від інвестиційної діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» у 2020-2022 рр., тис. грн.

Сума доходів від інвестиційної діяльності страхової компанії дорівнювала у 2020 р. 9,3 млн. грн., а у 2022 р. вона досягла значення 18,1 млн. грн., збільшившись на 95,7%. Це відбулося завдяки правильно розробленій, виваженій інвестиційній політиці компанії, дотримання нею принципів ліквідності та диверсифікованості активів.

Таким чином, оцінка інвестиційної діяльності СК «Княжа Лайф» показала, що компанія має достатній потенціал для її здійснення. Обсяги страхових резервів за три роки збільшились на 16,7% і на кінець 2022 р. їх сума склала 373,8 млн. грн. Обсяги фінансових інвестицій компанії зросли на 30,1%. Страхові резерви ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» розміщує виключно у низькоризикові активи, до яких відносяться ОВДП та депозити у банках з кредитним рейтингом не нижчим «АА» за національною шкалою. Сума інвестиційних доходів компанії дорівнювала у 2022 р. 18,1 млн. грн., збільшившись, порівняно із 2020 р., майже в два рази.

РОЗДІЛ 3
ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

3.1. Зарубіжний досвід організації інвестиційної діяльності страхових компаній

Ознайомлення із зарубіжним досвідом організації інвестиційної діяльності страхових компаній необхідне для визначення пріоритетних напрямів її удосконалення в Україні. Огляд наукових джерел за тематикою розвитку інвестиційної діяльності страховиків в економічно розвинених країнах показує, що зарубіжні страхові компанії є активними учасниками фінансових ринків, а їх страхові резерви виступають ефективним джерелом інвестицій в економіку. Підтвердженням цього є інформація про те, що «прибуток від інвестицій у зарубіжних страхових компаніях становить у середньому 20–30% від сукупного доходу. Для порівняння в Україні – 2–3%» [7, с. 70].

В економічно розвинених країнах саме страхові компанії є найбільшими інституційними інвесторами. Найбільші обсяги інвестиційних ресурсів зарубіжні страховики розміщують на фондових ринках. Експерти зазначають, що «у Великобританії акції складають понад 50% інвестиційного портфеля лайфових страхових компаній, в США – 20%, в Японії – близько 30» [5].

Інвестиційна діяльність страхових компаній за кордоном регулюється державою (як і в Україні). При цьому законодавство розвинених країн встановлює певні нормативи інвестиційних вкладень страховиків (табл. 3.1).

За наведеною інформацією можна зробити висновок, що перелік нормативів інвестиційних вкладень за кордоном значно менший, ніж в Україні. Також примітним є високий норматив вкладень у будівництво нерухомості у Франції (менше 50%), тоді як в Україні цей показник становить не більше 10% страхових резервів.

Таблиця 3.1

Нормативи інвестиційних вкладень страхових компаній у різних країнах, %

Вид активу	Німеччина	Франція	Велико-британія	США
Муніципальні цінні папери	< 30	< 65	< 2	< 49
Акції та облігації акціонерних товариств	-	-	-	< 4
Право участі на частку в статутному капіталі	-	-	< 60	-
Житлові сертифікати			< 2	< 17
Нерухомість	< 25	< 40	< 20	< 17
Позики	< 10	< 50	< 2	< 4

Джерело: [34, с. 7]

Певною особливістю інвестиційної діяльності страхових компаній у США є надання страховиками довгострокових інвестиційних кредитів великим корпораціям. Кредитування проводиться страховими компаніями спільно із банками: перші 5 роки проект фінансується банком, а в наступні роки (до закінчення проекту) – страховиками. Вважаємо, що цей досвід необхідно імплементувати в інвестиційну діяльність українських страхових компаній.

Характерною особливістю інвестиційної діяльності страхових компаній у Великобританії є переважне розміщення страхових резервів у цінні папери: акції, облігації акціонерних товариств, депозитні сертифікати, казначейські та комерційні векселі.

Такі напрями інвестування пояснюються розвиненістю фондового ринку країни. Лондон є світовим фінансовим центром, на Лондонській фондовій біржі котируються акції понад 410 іноземних компаній, що дозволяє їй входити у трійку провідних бірж світу. На Велику Британію припадає 37% світового обсягу операцій з іноземною валютою [40].

Поширеним явищем у зарубіжних країнах є розвиток інвестиційного накопичувального страхування життя, особливістю якого є «не лише покриття ризиків, але й накопичення коштів на користь застрахованої особи» [46, с. 59].

Найбільш відомим видом інвестиційного накопичувального страхування життя є unit-linked страхування, яке за своїм змістом поєднує страховий та

інвестиційний компоненти. Більша частка премій за такого страхування інвестується, а решта спрямовується на покриття ризиків застрахованого. Фінансові продукти unit-linked застосовуються на страхових ринках багатьох країн. У США за цією технологією заключаються до 60% договорів страхування життя, у Європі – від 30 до 70% [14].

Цікавою для ознайомлення є структура інвестиційного портфеля страхових компаній в країнах ЄС (рис. 3.1).

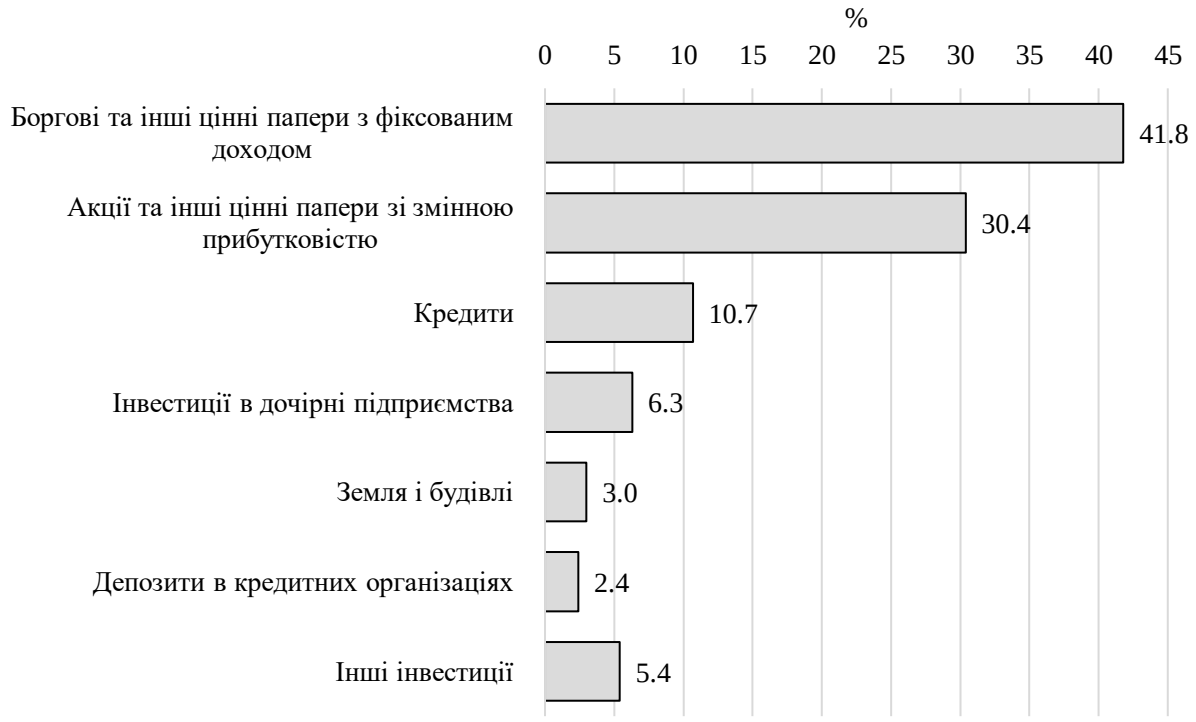

Рис. 3.1. Структура інвестиційного портфеля страхових компаній в країнах Європейського Союзу, %

Джерело: [34, с. 9]

З наведеної структури можна зробити висновок про широкий набір інвестиційних інструментів у європейських страхових компаніях. Як бачимо, найбільшу частку (41,8%) в цій структурі займають боргові цінні папери, на другому місці – акції та інші цінні папери зі змінною прибутковістю (30,4%), третє місце належить кредитам із часткою 10,7%. Для порівняння: у попередньому розділі кваліфікаційної роботи аналіз показав, що в структурі інвестиційного портфеля СК «Княжа Лайф» лише два напрями інвестицій –

ОВДП та банківські кредити. Така ситуація обумовлена нерозвиненістю фондового ринку в Україні.

Для кожної європейської країни характерна своя структура інвестиційного портфеля страховиків. Наприклад, у Німеччині в інвестиційному портфелі страхових компаній переважають кредити (рис. 3.2).

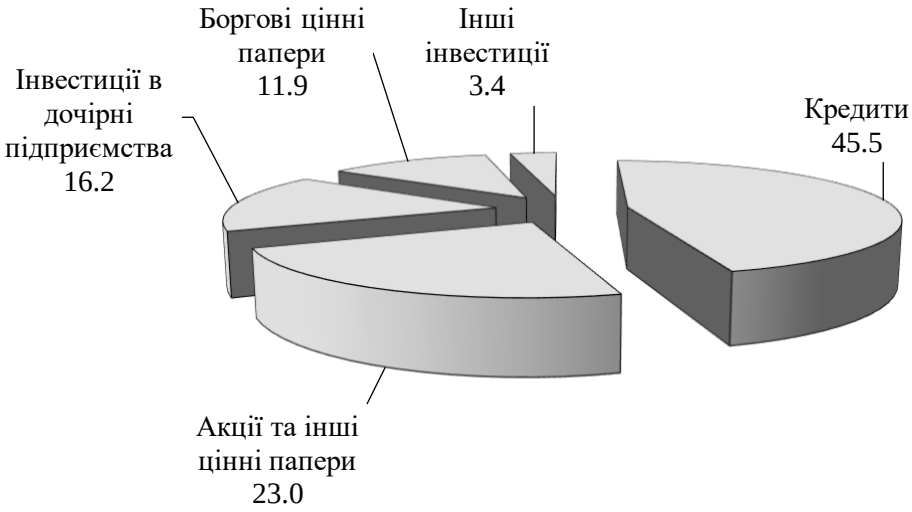

Рис. 3.2. Структура інвестиційного портфеля страхових компаній Німеччини, %

Джерело: [34, с. 9]

Для Франції, наприклад, характерне переважання в інвестиційному портфелі страховиків боргових цінних паперів (рис. 3.3).

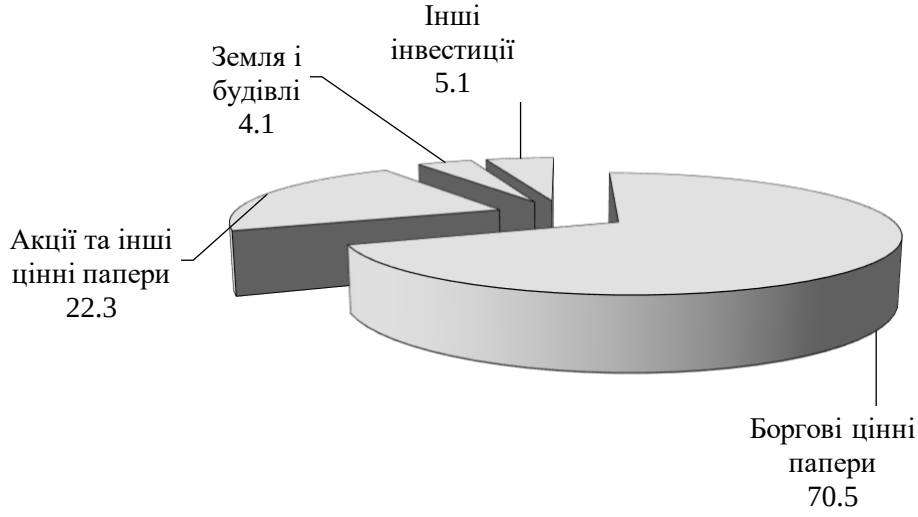

Рис. 3.3. Структура інвестиційного портфеля страхових компаній Франції, %

Джерело: [34, с. 9]

Що стосується організації інвестиційної діяльності у зарубіжних страхових компаніях, то в них створені спеціалізовані відділи, основним завданням яких є визначення поточної інвестиційної політики та формування інвестиційного портфеля компанії. Як правило, отримані від вкладень кошти спрямовуються на фінансування страхових операцій, розробку нових страхових продуктів, підготовку кадрів та дотаціонування збиткових видів страхування [11, с. 158].

Таким чином, ознайомлення із зарубіжним досвідом організації інвестиційної діяльності страхових компаній показало, що зарубіжні страховики є активними учасниками фінансових ринків, а їх страхові резерви виступають ефективним джерелом інвестицій в економіку. Інвестиційна діяльність страхових компаній за кордоном регулюється державою (як і в Україні). При цьому перелік нормативів інвестиційних вкладень за кордоном значно менший, ніж в Україні. Найбільші обсяги інвестиційних ресурсів зарубіжні страховики розміщують на фондових ринках.

3.2. Напрями удосконалення інвестиційної діяльності українських страхових компаній

Удосконалення інвестиційної діяльності українських страховиків, перш за все, пов’язане із вирішенням загальних проблем у цій сфері на рівні держави, зокрема із активізацією функціонування ринку цінних паперів.

Вивчення зарубіжного досвіду організації інвестиційної діяльності страхових компаній показало, що у структурі їх інвестиційних портфелів переважають цінні папери, чого не можна сказати, характеризуючи інвестиційні інструменти українських страховиків. Тому першим кроком удосконалення їх інвестиційної діяльності є покращення роботи фондового ринку.

На сьогоднішній день на фондовому ринку наявні такі проблеми:

- значне переважання неорганізованого ринку над організованим, що викликає недовіру іноземних інвесторів;
- велика кількість «одноденних компаній», які створюються під одну або декілька операцій з метою відмивання коштів і являють собою баласт ринку;
- політична нестабільність, що гальмує приплив іноземних інвестицій;
- низькі темпи гармонізації законодавчої бази із міжнародним законодавством;
- неефективність механізму реєстрації та допуску на ринок емітентів, бюрократизм дворівневої процедури отримання ліцензії;
- відсутність в українському законодавстві такого поняття, як центральний контрагент;
- застарілі системи електронних торгів.

Для покращення функціонування ринку цінних паперів в Україні необхідно удосконалити його інституційне, інфраструктурне та правове забезпечення. Основні заходи, які пропонується здійснити в цьому напрямі, включають: удосконалення нормативно-правової бази; удосконалення інфраструктури ринку; підвищення капіталізації, ліквідності та прозорості фондового ринку; запровадження податкового стимулювання подальшого розвитку ринку; дотримання компаніями-емітентами найкращих стандартів корпоративного управління та зв’язків з інвесторами; удосконалення інформаційного забезпечення розвитку ринку; розвиток фінансової інклюзії (рис. 3.4).

З метою удосконалення нормативно-правової бази функціонування ринку цінних паперів необхідно розробити та затвердити законодавчі акти, які б спрощували процедуру реєстрації емісії цінних паперів та введення їх в обіг, а також встановлювали більш жорсткі вимоги до діяльності андеррайтерів та маркет-мейкерів, юридично визначали процедуру обігу державних цінних паперів на фондових біржах.

Доцільно було б здійснити такі кроки:

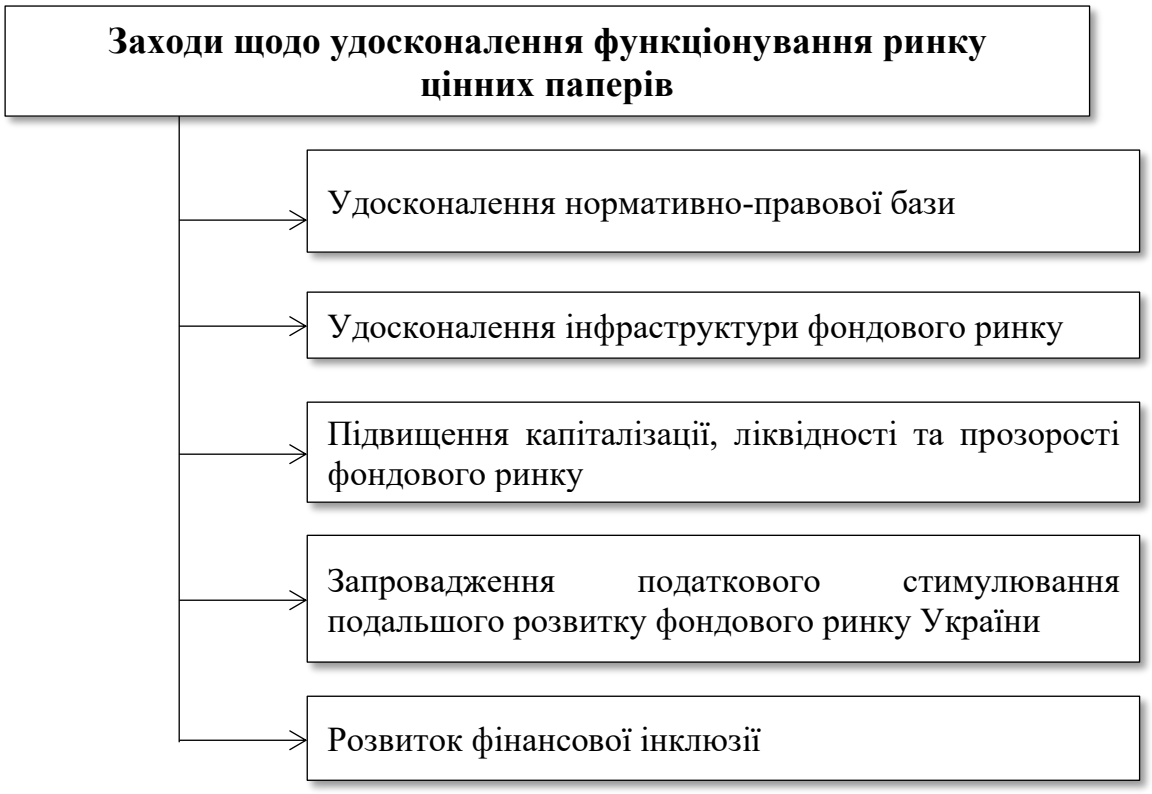

Рис. 3.4. Заходи щодо покращення функціонування ринку цінних паперів в Україні

Джерело: розроблено автором

– підвищити вимоги щодо надання інформації емітентами, особливо до тих компаній, які вже офіційно зареєстровані та працюють на фондовому ринку;

- законодавчо врегулювати проблеми використання інсайдерської інформації, зокрема питання відповідальності за її розголошення та/або незаконне використання;

– підвищити вимоги до відповідальності за надання неправдивої інформації, або за невчасне надання необхідної інформації;

– забезпечити дотримання світових стандартів фінансової звітності, зокрема щодо результатів діяльності компаній-емітентів.

Водночас, необхідно також законодавчо врегулювати діяльність засобів масової інформації, незалежних інформаційних та аналітичних агентств, які

висвітлюють інформацію про учасників ринку та їх діяльність. Врахування та введення в дію наведених вище пропозицій дасть змогу суттєво підвищити ефективність функціонування ринку цінних паперів України, а саме: наситити ринок новими учасниками та фінансовими інструментами, збільшити капіталізацію ринку, залучити іноземний капітал, забезпечити високу ліквідність, підняти інвестиційну привабливість ринку і, зокрема, для вітчизняних страхових компаній.

Удосконалення ринкової інфраструктури та забезпечення її ефективного функціонування слід проводити шляхом консолідації інформаційної та технологічної біржової системи фондового ринку, модернізації депозитарної системи і підвищення вимог до професійних учасників фондового ринку. Формування розвиненої ринкової інфраструктури можна досягти на основі надання рейтинговим агентствам статусу суб'єктів професійної діяльності на ринку цінних паперів та підвищення рівня фахової підготовки інфраструктурних учасників ринку цінних паперів за допомогою створення спеціалізованого вищого навчального закладу.

Для підвищення капіталізації, ліквідності та прозорості фондового ринку потрібне суттєве розширення пропозиції цінних паперів з високими інвестиційними характеристиками, удосконалення засад функціонування боргового ринку та запровадження нових видів інструментів, а також покращення інформаційної прозорості фондового ринку України і сприяння розвитку та становленню потужних національних інституційних інвесторів.

Податкового стимулювання подальшого розвитку ринку цінних паперів можна досягти за допомогою встановлення нульової ставки податку на дохід у вигляді відсотків або дисконту, одержаного фізичною особою за придбаними облігаціями місцевих позик, які розміщено з метою фінансування важливих інфраструктурних проектів, та застосування стимулюючої моделі оподаткування прибутку підприємств (для частини прибутку, яку компанія має намір інвестувати у модернізацію основних засобів).

Важливим напрямом підвищення ефективності застосування цінних паперів є

розвиток в Україні фінансової інклюзії. Фінансова інклюзія – це процес просування доступного, вчасного та повноцінного доступу до широкого спектру фінансових продуктів і послуг, поширення їхнього використання серед всіх прошарків суспільства через впровадження існуючих та інноваційних підходів включно з фінансовою обізнаністю та освітою з метою просування як фінансового добробуту, так і економічної та соціальної інклюзії [28]. За даними Світового банку, більше 100 країн світу мають або вже розроблену національну стратегію з фінансової інклюзії, або вбудовані компоненти фінансової інклюзії до ширших національних стратегій.

Підвищення рівня фінансової інклюзії є важливим для розвитку ринку цінних паперів у тому, що в результаті цього залучається більше населення на цей ринок, що в результаті сприяє зростанню економіки через мобілізацію заощаджень населення, інвестування у розвиток економіки держави.

В Україні розвиток фінансової інклюзії стримується недостатньою фінансовою грамотністю населення. Для її підвищення слід вивчати зарубіжний досвід у цій сфері. На сьогодні понад 100 країн реалізують програми з фінансової грамотності, спираючись на потреби населення і економіки, існуючі ресурси і стратегічні цілі держави. Основним напрямком підвищення фінансової грамотності населення в різних країн є реалізація Національної стратегії.

Більше 60 країн світу розробляють або вже впроваджують національну стратегію по фінансовій грамотності як базис для визначення головних принципів, цілей і завдань, а також розподілу ролей серед стейкхолдерів.

Наприклад, Франція зосередилася на трьох напрямках - навчання в школі, робота із вразливими групами та навчання фінансовій грамотності протягом усього життя, Португалія – на роботі з молоддю, просуванні сучасних інвестиційних рішень і фінансової грамотності для бізнесу. Нідерланди інтегрують розвиток навичок і знань по фінансовій грамотності в шкільні програми.

Конкретно для СК «Княжа Лайф» пропонуються такі напрями

удосконалення інвестиційної діяльності: впровадження нових видів страхових послуг, що дозволить збільшити обсяги інвестиційних ресурсів; налагодження партнерських відносин з великими виробничими підприємствами; впровадження в діяльність компанії інвестиційного контролінгу (рис. 3.5).

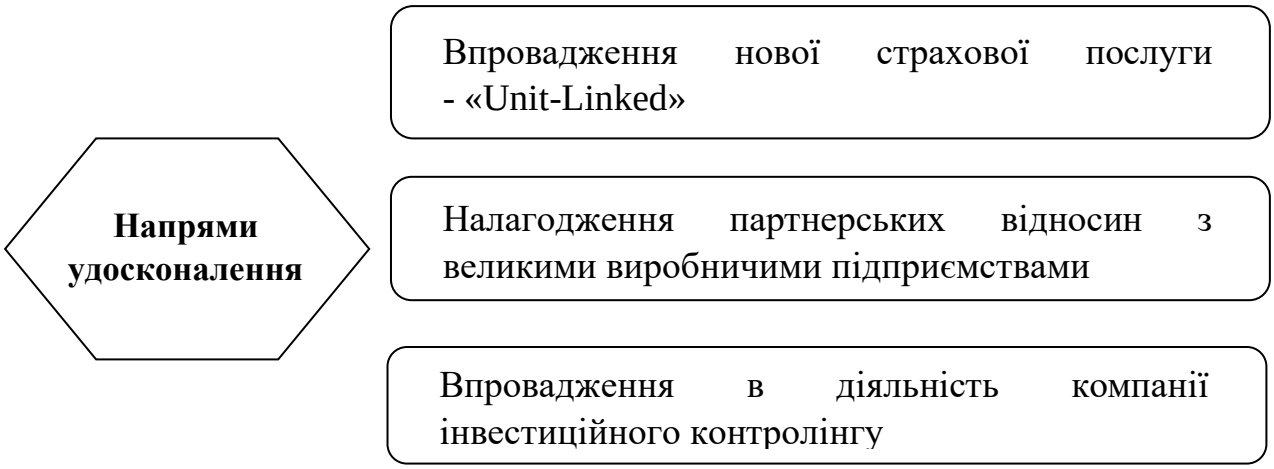

Рис. 3.5. Перспективні напрями удосконалення інвестиційної діяльності ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп»

Дамо коротку характеристику запропонованим напрямам удосконалення інвестиційної діяльності компанії.

Впровадження нових видів страхових послуг. Вважаємо, що компанії доцільно включити до свого асортиментного набору послуг таку страхову послугу, як інвестиційне «фондове страхування» або «Unit-Linked».

За своїм характером «Unit-Linked» являє собою поєднання класичного накопичувального страхування життя з інвестиційною діяльністю у вигляді пайових фондів. Ключові особливості Unit-Linked відображені на рис. 3.6.

Отже, основні характеристики Unit-Linked полягають у наступному:

- згідно укладеного договору дохід страхувальника складається з двох складових: одна частина доходу є фіксованою, а друга частина є інвестиційною складовою й забезпечує страхувальникові дохід залежно від результатів інвестиційної діяльності на ринку цінних паперів.

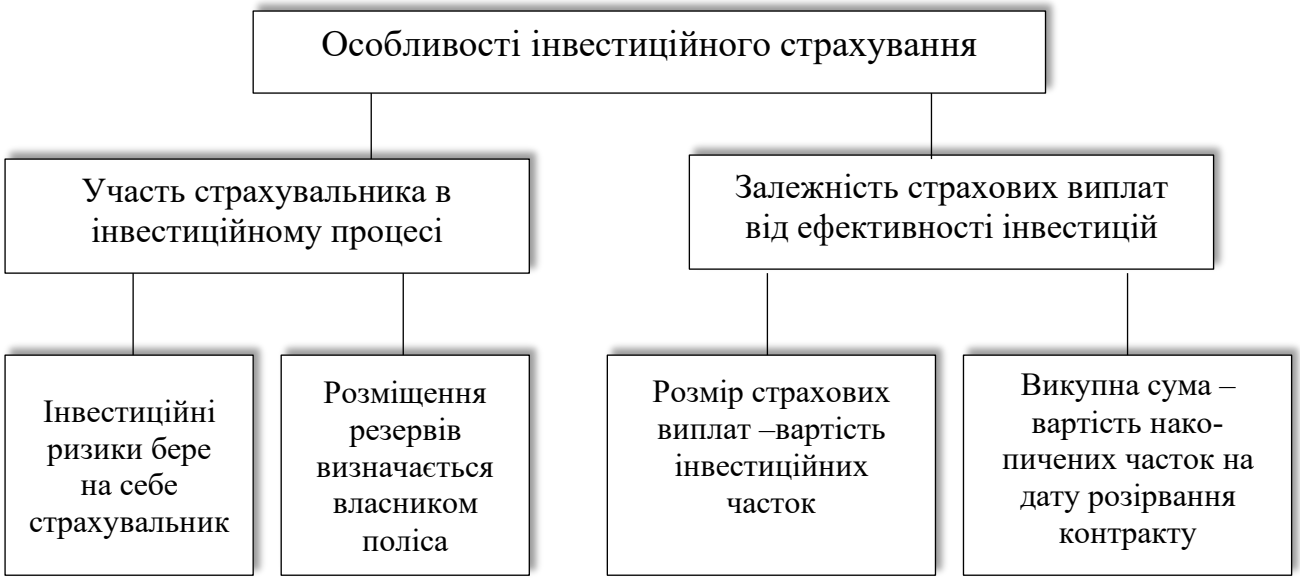

Рис. 3.6. Особливості інвестиційного страхування

Джерело: [14]

- клієнт сам вирішує, яку частину портфеля доцільно розмістити в ризиковані, але більш дохідні фінансові інструменти;

- інвестиційний ризик за полісами бере на себе страхувальник;

- премії частково використовуються на покриття ризиків відповідно до страхового плану застрахованого, решта коштів інвестується в інструменти ринку (акції, облігації, ринкові фонди, гібридні фонди тощо);

- сума страхової виплати залежить від ефективності інвестицій;

- після закінчення терміну дії полісу клієнт отримує суму, яка за час інвестування може суттєво збільшитися за рахунок зростання вартості цінних паперів. При настанні страхового випадку вигодонабувач отримує страхові виплати у розмірі страхової суми і суми інвестицій.

Отже, переваги полісів «Unit-Linked» полягають в отриманні високого інвестиційного прибутку внаслідок самостійного вибору страхувальником фінансового інструменту розміщення інвестицій.

Налагодження партнерських відносин з великими виробничими підприємствами. Зміст цієї пропозиції полягає в наступному. Страхова

компанія заключає угоду про партнерство з виробничим підприємством (чи кількома підприємствами) щодо інвестування їхніх реальних проектів.

Компанія тривалий час спрямовує свої страхові резерви на розвиток підприємства на взаємовигідних умовах, наприклад на засадах проектного фінансування. Проектне фінансування – це система відносин між учасниками угоди у процесі здійснення фінансування, організації та управління інвестиційними проектами на партнерських умовах з цільовою орієнтацією на грошові потоки, отримані виключно в результаті реалізації проекту.

Практика такого партнерства свідчить, що однією із його умов є формування системи державної підтримки страхової компанії. Наприклад, це можуть бути певні податкові пільги, які сприятимуть активізації акумуляційно-інвестиційної діяльності страховика.

Запропоноване партнерство вигідне всім сторонам. Підприємство отримуватиме інвестиції для свого розвитку і одночасно страхуватиме свої ризики. Страхова компанія отримає змогу розміщувати значні за обсягом інвестиційні ресурсіи із прийнятною дохідністю, а також отримає додаткові гарантії органів державної влади.

Впровадження в діяльність компанії інвестиційного контролінгу. Інвестиційний контролінг включає:

- планування інвестицій;
- узгодження та затвердження інвестиційних проєктів;
- поточне відслідковування проміжних результатів виконання;
- інвестиційний моніторинг.

За умови налагодження партнерства з великими виробничими підприємствами щодо фінансування їх реальних інвестиційних проектів особливо важливим є постійний моніторинг реалізації проектів.

Представник страхової компанії повинен входити у Групу з проведення моніторингу інвестиційного проекту, яка організовується на підприємстві. Ця група перевіряє та контролює:

- фінансову та технічну звітність за проектом;

- календарний графік проведення робіт;
- дотримання термінів введення об’єктів в експлуатацію;
- розрахунок вартості робіт за проектом, порівняння її з плановими показниками, визначення відхилень;
- виконання графіка сплати підприємством кредиту.

Таким чином, для удосконалення інвестиційної діяльності українських страхових компаній необхідно, перш за все, активізувати функціонування ринку цінних паперів. Основні заходи в цьому напрямі включають наступне: удосконалення нормативно-правової бази; удосконалення інфраструктури ринку; підвищення капіталізації, ліквідності та прозорості фондового ринку; запровадження податкового стимулювання подальшого розвитку ринку; розвиток фінансової інклюзії.

Конкретно для СК «Княжа Лайф» пропонуються такі напрями удосконалення інвестиційної діяльності: впровадження нових видів страхових послуг, що дозволить збільшити обсяги інвестиційних ресурсів; налагодження партнерських відносин з великими виробничими підприємствами; впровадження в діяльність компанії інвестиційного контролінгу.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження теоретичних основ та практичних аспектів інвестиційної діяльності страхової компанії дозволяє сформулювати наступні висновки.

1. За результатами проведеного огляду наукової літератури зроблено висновок, що під поняттям «інвестиційна діяльність страхової компанії» слід розуміти комплекс заходів і дій фінансового менеджменту компанії по розміщенню страхових резервів та власних ресурсів з метою отримання інвестиційного доходу та виконання соціальної функції – збереження індивідуальних коштів страхувальників та надання їм належного страхового захисту.

2. Основними інструментами інвестування для страхових компаній є грошові кошти на поточному рахунку; банківські вклади (депозити); валютні вкладення згідно з валютою страхування; нерухоме майно; цінні папери; цінні папери, що емітуються державою; довгострокове фінансування житлового будівництва (лише для компаній зі страхування життя); банківські метали; напрями інвестування галузей економіки, затверджені КМУ. На практиці, на сьогодні найбільш привабливими фінансовими інструментами для страховиків є банківські депозити та ОВДП.

3. На активність інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні негативно впливає комплекс факторів, серед яких основними є політична та економічна нестабільність у країні; надмірна зарегульованість ринку; висока ризикованість вкладень та їх низька дохідність; відсутність ефективного податкового законодавства, здатного стимулювати інвестиційну діяльність; недостатній рівень розвитку фондового ринку.

4. Кваліфікаційна робота бакалавра виконувалась на матеріалах ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп». Ця страхова компанія функціонує на страховому ринку України з 1999 року. Основним акціонером Товариства є

Vienna Insurance Group (VIG) - провідна австрійська страхова Група. Компанія надає послуги зі страхування життя за такими програмами: «Ексклюзив Лайф», «Ексклюзив Захист», «Віденські традиції», «Вундеркінд», «Пенсія+» та «Захист+». Обсяг надходження страхових премій у компанії збільшився за період 2020-2022 рр. на 12,3%, а страхових виплат – на 16,4%. Рівень виплат за договорами дорівнював у 2022 р. 13,8%.

5. Аналіз фінансового стану ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» засвідчив про значне збільшення чистого прибутку компанії протягом трьох років. У 2022 р. компанія отримала чистого прибутку на суму 4805 тис. грн., що в 10,3 рази більше, ніж у 2020 р. Страхова компанія має невисокі показники рентабельності, однак у 2022 р. вони збільшилися, у порівнянні із 2020 р. СК «Княжа Лайф» має власні оборотні кошти та характеризується високим рівнем фінансової незалежності.

6. Оцінка інвестиційної діяльності СК «Княжа Лайф» показала, що компанія має достатній потенціал для її здійснення. Обсяги страхових резервів за три роки збільшились на 16,7% і на кінець 2022 р. їх сума склала 373,8 млн. грн. Обсяги фінансових інвестицій компанії зросли на 30,1%. Страхові резерви ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» розміщує виключно у низькоризикові активи, до яких відносяться ОВДП та депозити у банках з кредитним рейтингом не нижчим «АА» за національною шкалою. Сума інвестиційних доходів компанії дорівнювала у 2022 р. 18,1 млн. грн., збільшившись, порівняно із 2020 р., майже в два рази.

7. Ознайомлення із зарубіжним досвідом організації інвестиційної діяльності страхових компаній показало, що зарубіжні страховики є активними учасниками фінансових ринків, а їх страхові резерви виступають ефективним джерелом інвестицій в економіку. Інвестиційна діяльність страхових компаній за кордоном регулюється державою (як і в Україні). При цьому перелік нормативів інвестиційних вкладень за кордоном значно менший, ніж в Україні. Найбільші обсяги інвестиційних ресурсів зарубіжні страховики розміщують на фондових ринках.

8. Для удосконалення інвестиційної діяльності українських страхових компаній необхідно активізувати функціонування ринку цінних паперів. Основні заходи в цьому напрямі включають наступне: удосконалення нормативно-правової бази; удосконалення інфраструктури ринку; підвищення капіталізації, ліквідності та прозорості фондового ринку; запровадження податкового стимулювання подальшого розвитку ринку; розвиток фінансової інклюзії.

9. Конкретно для СК «Княжа Лайф» запропоновано такі напрями удосконалення інвестиційної діяльності: впровадження нових видів страхових послуг, що дозволить збільшити обсяги інвестиційних ресурсів; налагодження партнерських відносин з великими виробничими підприємствами; впровадження в діяльність компанії інвестиційного контролінгу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII (у ред. від 12.05.2022 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12.

2. Закон України «Про страхування» від 7.03.1996 № 85/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text.

3. Закон України «Про торгово-промислові палати в Україні» від 2.12.1997 № 671/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671/97-%D0%B2%D1%80#Text.

4. Постанова КМУ «Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів» від 17.09.2002 р. № 1211. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1211-2002-%D0%BF#Text.

5. Базилевська Н. Внутрішні джерела фінансування економіки країни. URL: https://www.grawe.ua/news-detail-view-1/vnutrishni-dzherela-finansuvannja-ekonomiki-krajini/.

6. Борисюк О. В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с.

7. Братюк В. П., Бошинда І. М. Інвестиційна діяльність страхових компаній. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2016. Вип. 17. С. 69–71.

8. Булигіна Д. О., Цівань І. Е., Пономарьова О. Б. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні: проблеми та перспективи. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2016. Випуск 4(04). С. 113-117.

9. Василенко А. В. Державне регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній : автореф. дис... канд. екон. наук: спец.: 08.00.03. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2009. 18 с.

10. Віблий П. І., Стець Н. С. Аналізування діяльності вітчизняних страхових компаній в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку.* 2022.

Випуск 69. С. 180-183.

11. Гавриляк Т. С. Фінансовий потенціал інвестиційної діяльності страховиків в економіці України: дис. … канд. екон. наук: 08.00.08. Львів, 2017. 240 с.

12. Гончар С. Й., Реверенда Н. Ю., Уголькова О. З. Типологія чинників формування моделей кредитно-інвестиційної політики в національній економіці. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку.* 2022. № 1(7). URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/jun/28223/220373menedzhment-1-6.pdf.

13. Гречан А. П., Бабич Л. М. Інноваційно-інвестиційна діяльність як базова передумова сталого розвитку суб'єктів господарювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету.* 2019. Випуск 34. С. 27-32.

14. Гринчишин Я. М., Грищук Т. В. Страхування життя як інноваційний продукт на страховому ринку України. *Ефективна економіка.* 2019. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/86.pdf.

15. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. Інвестування інноваційної діяльності: навчальний посібник. Менеджмент. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2022. 186 с.

16. Денисенко М. П., Токачева А. В. Інвестиційна діяльність страхової компанії: проблеми та напрями активізації. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/11.pdf.

17. Дума В. В. Страхова діяльність в умовах російської агресії: правові підстави й практичні перспективи. *Юридичний вісник.* 2022. № 2(63). С. 160-166.

18. Єрмошенко А. М. Методичний підхід до аналізу стресостійкості страхових компаній. *Актуальні проблеми економіки.* 2016. № 7. С. 369-377.

19. Жити далі. Як працює ринок life-страхування України під час війни. URL: https://delo.ua/finance/ziti-dali-yak-pracyuje-rinok-life-straxuvannya-ukrayini-pid-cas-viini-412992/.

20. Іонін М. Є. Ринкові чинники впливу на конкурентний потенціал

страхової компанії. *Економіка і організація управління*. 2017. № 3(27). С. 116-126.

21. Крамаренко К. М. Формування механізму управління інвестиційною діяльністю підприємства. *Приазовський економічний вісник.* 2020. Випуск 1(18). С. 104-108.

22. Кудрявська Н. В. Страхове посередництво в забезпеченні сталого розвитку ринку фінансових послуг України : дис. … канд. екон. наук.: 08.00.08. Київ, 2019.

23. Макаров О. Гра в депозит: 0,01% річних у доларах. URL: https://www.epravda.com.ua/columns/2022/08/26/690846/.

24. Мілошевич Н. В. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. № 16. С. 758–763.

25. Морозова Л., Тимощук О. Розвиток державного регулювання страхової діяльності в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління.* 2021. № 2(26). С. 134-140.

26. Негода О. А. Поняття інвестицій у законодавстві України та країн-членів Європейського Союзу. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2022. № 12. С. 200-203.

27. Олійник В. М. Методологічні засади забезпечення фінансової стійкості страхових компаній : дис. … докт. ек. наук : 08.00.08. Суми, 2016. 507 с.

28. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua.

29. Офіційний сайт ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kniazha-life.com.ua.

30. Парфьонов Я. В. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні та країнах ЄС. *Економіка та держава.* 2019. № 6. С. 55-58.

31. Пахненко О. М., Семеног А. Ю., Мілютіна М. О. Страховий ринок України та країн ЄС: порівняльний аналіз. *Економіка і суспільство.* 2017. Випуск 12. С. 612-617.

32. Пікус Р. В., Кудрявська Н. В. Страхове посередництво в забезпеченні сталого розвитку ринку фінансових послуг: монографія. Київ : ФОП Ямчинський О.В., ЦП Компрінт, 2020. 258 с. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1887224.

33. Пікус Р. В., Ляльки́н О. С. Стратегія поведінки страхової компанії в умовах дефіциту ресурсів у ризиковому середовищі. *Економіка та суспільство.* 2021. Випуск 34. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1017.

34. Пікус Р. Досвід інвестиційної діяльності зарубіжних страхових компаній. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.* 2015. Випуск 3(156). С. 6-11.

35. Побоча К. П., Воробей Г. М. Потенціал інвестиційної діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент.* 2017. Вип. 25(2). С. 116-119.

36. Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика, затверджене Розпорядженням Нацкомфінпослуг України 7.06.2018. № 850. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18#n7.

37. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. *Інвестиції: практика та досвід.* 2021. № 16. С. 5-12.

38. Рекуненко І. І., Чорна С. В. Особливості інвестиційної діяльності страхових компаній. *Економіка і суспільство.* 2017. Випуск 8. С. 666-672.

39. Ринок лайфового страхування України в цифрах. URL: https://spbr.com.ua.

40. Розвиток фінансового сектору Великої Британії в умовах Brexit: початок нової епохи. URL: https://expla.bank.gov.ua/expla/news_0140.html.

41. Сайт VIG Insurance Group. URL: https://www.vig.com/en/home.html.

42. Слуцький Б. Гроші дорожчають: які наслідки матиме подальше

зростання депозитних ставок. URL: https://www.unian.ua/economics/finance.

43. Сокиринська І. Г., Журавльова Т. О., Аберніхіна І. Г. Страховий менеджмент. Навчальний посібник. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 301 с.

44. Сосновська О. О., Горач І. В. Особливості управління інвестиційною діяльністю страхових компаній в Україні. *European scientific journal of Economic and Financial innovation.* 2021. №1(7). URL: https://journal.eae.com.ua.

45. Тимчак М. В., Мінкович В. Т. Європейський досвід страхування життя та можливість його імплементації в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка.* 2021. Випуск 1(57). С. 134-140.

46. Ткаченко А. С. Розвиток накопичувального страхування життя в Україні : дис. … наук. ступеня докт. філософії. 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Київ, 2021. 282 с.

47. Третяк Д. Д., Іщенко Р. А. Аналіз здійснення інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні. *Економіка та держава.* 2020. № 3. С. 104-109.

48. Федоренко В. Г. Інвестознавство : підручник. Київ : МАУП, 2018. 480 с.

49. «Чистка» страхового ринку починається. URL: https://delo.ua/insurance/shho-cekaje-straxovikiv-u-2023-roci-i-comu-bagato-xto-z-nix-vtratit-licenziyi-414499/.

50. Юдіна С. В., Пірогов С. О., Сокіл В. Р. Страхові компанії як учасники процесу інвестування реального сектору економіки. *Економічний простір.* 2020. № 161. С. 130-134.

51. Яворська Т. В., Войтович Л. М. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні: стан та прогноз розвитку. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка».* 2020. № 17(45). С. 106-112.

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» за 2020-2022 рр.

(Форма № 1)

АКТИВ	Код рядка	На 31.12. 2019	На 31.12. 2020	На 31.12. 2021	На 31.12. 2022
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	119	135	155	156
первісна вартість	1001	576	656	809	640
накопичена амортизація	1002	457	521	654	484
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	-	-
Основні засоби	1010	1096	355	1193	1021
первісна вартість	1011	6844	6819	6398	6318
знос	1012	5748	6464	5205	5297
Інвестиційна нерухомість	1015	17522	17522	18126	17656
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	17522	17522	18126	17656
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	13205	173391	109527	109339
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	90	10	201
Гудвіл	1050	-	-	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	20872	20760	23684	24248
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**52814**	**212253**	**152695**	**152621**
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	151	144	200	170
Виробничі запаси	1101	151	144	200	170
Незавершене виробництво	1102	-	-	-	-
Готова продукція	1103	-	-	-	-
Товари	1104	-	-	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-	-	-
Векселі одержані	1120	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	163	159	140	25

Продовж. додатка А

1	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	1130	280	374	200	283
з бюджетом	1135	122	19	103	14
у тому числі з податку на прибуток	1136	103	-	-	-
з нарахованих доходів	1140	2570	1430	3869	3129
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	561	4	316	34
Поточні фінансові інвестиції	1160	7224	67215	140044	203699
Гроші та їх еквіваленти	1165	261803	97923	123909	85424
Готівка	1166	-	-	-	-
Рахунки в банках	1167	261803	97923	123909	85424
Витрати майбутніх періодів	1170	-	1	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	1547	1588	1420	1310
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	1547	1588	1420	1310
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-	-	-
Усього за розділом II	**1195**	**274421**	**168857**	**270201**	**294087**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-	-	-
Баланс	**1300**	**327235**	**381110**	**422896**	**446708**
ПАСИВ					
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	33551	33551	33551	33551
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-	-	-
Капітал у дооцінках	1405	15420	15168	14681	15853
Додатковий капітал	1410	8999	8999	8999	8999
Емісійний дохід	1411	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-	-	-
Резервний капітал	1415	571	617	641	862
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(10459)	(10038)	(4791)	220
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**48082**	**48297**	**53081**	**59485**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	-	-

Продовж. додатка А

1	2	3	4	5	6
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-	-	-
Страхові резерви	1530	270760	320419	360387	373798
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	230739	277498	321664	327285
резерв збитків або резерв незалежних виплат	1532	40021	42921	38723	46513
резерв незароблених премій	1533	-	-	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-	-	-
Призовий фонд	1536	-	-	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**270760**	**320419**	**360387**	**373798**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	-	-	-	-
Векселі видані	1605	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	31	56	70
розрахунками з бюджетом	1620	-	218	93	573
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	218	93	556
розрахунками зі страхування	1625	-	-	3	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-	-	-
одержаними авансами	1635	5400	5658	6032	5965
розрахунками з учасниками	1640	-	-	-	-
із внутрішніх розрахунків	1645	-	-	-	-
за страховою діяльністю	1650	1348	1135	1363	1715
Поточні забезпечення	1660	1645	4899	1419	5102
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	453	462	-
Усього за розділом III	**1695**	**8393**	**12394**	**9428**	**13425**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-	-	-
Баланс	**1900**	**327235**	**381110**	**422896**	**446708**

Додаток Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» за 2020-2022 рр.

(Форма № 2)

І. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За 2020 р.	За 2021 р.	За 2022 р.
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-	-
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	64880	68395	72982
премії підписані,валова сума	*2011*	65419	68835	73476
премії, передані у перестрахування	*2012*	539	440	494
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	21334	17723	16542
Валовий: прибуток	2090	43546	50672	56440
збиток	2095	(-)	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	(46719)	(36106)	(5621)
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	(2900)	4030	(7900)
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-	-
Інші операційні доходи	2120	32286	12254	17647
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюютьсяза справедливою вартістю	*2121*	-	604	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-	-
Адміністративні витрати	2130	(8631)	(6494)	(7578)
Витрати на збут	2150	(25502)	(18133)	(26313)
Інші операційні витрати	2180	(168)	(7494)	(38778)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюютьсяза справедливою вартістю	*2181*	-	-	470
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	-	-
збиток	2195	(8088)	(9331)	(12103)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	-
Інші фінансові доходи	2220	9256	14496	19118
Інші доходи	2240	28	316	32
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-	-

Продовж. додатка Б

1	2	3	4	5
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)	(60)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1196	5481	5987
збиток	2295	(-)	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(729)	(1058)	(1182)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	467	4423	4805
збиток	2355	(-)	(-)	(-)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За 2020 р.	За 2021 р.	За 2022 р.
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	296	(427)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-	1599
Накопичені курсові різниці	2410	-	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	296	1172
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	296	1172
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	**467**	4719	**5977**

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За 2020 р.	За 2021 р.	За 2022 р.
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	733	655	640
Витрати на оплату праці	2505	12302	5628	8506
Відрахування на соціальні заходи	2510	1231	1365	1475
Амортизація	2515	824	428	355
Інші операційні витрати	2520	19211	24045	61693
Разом	**2550**	**34301**	**32121**	**72669**